

2. እግዚአብሔር ለግላትን ጤንነት ምን ያህል እንደሚያስብ ነው የምንማረው?

ለ) ለተለያዩ በሽተኞች ከተሰጡ መመሪያዎች ውስጥ ጤንነታችንን ለመጠበቅ ስንል እኛ ልንከተላቸው የሚገቡን ነገሮች አሉን? እንዴት?

ሐ) ልቅ የሆነ ኃጢአት እንደ በሽታ የሚሰራጩ እንዴት ነው? ከአንተ ሕይወት ወይም ከቤተ ክርስቲያን ታሪክ ላይ በመጥቀስ ምሳሌ ስጥ።

መ) 1. ስለ ስርየት ቀን ስታጠና ያገኘሃቸውን ትምህርቶች እነፃፅር

2. እነዚህ ትምህርቶች ለቤተ ክርስቲያን አስፈላጊ የሆኑት ለምንድን ነው?

ሠ) 1. የሥርየትን ቀን ከክርስቶስ ሞት ጋር እነፃፅር። በምን ይመሳሰላሉ? በምንስ ይለያያሉ?

2. በብሉይ ቃል ኪዳን ሥር ሳይሆን በአዲሱ ቃል ኪዳን በመኖርህ ምክንያት ደስተኛ የምትሆነው ለምንድን ነው?

5. ጸሎት

ትምህርት ስድስት

አሪት ዘሌዋውያን ከምዕራፍ 17-22

የመጀመሪያው ቀን፡ -

አሪት ዘሌዋውያን ከምዕራፍ 17-18

በዚህ ሳምንት በዛ ያለውን የአሪት ዘሌዋውያን ክፍል እናጠናለን። ይህም ክፍል ምዕራፍ 17-22 ያካተተ ነው። በዚህ ክፍል ውስጥ ብዙ የተለያዩ ትዕዛዞችን እናገኛለን። ብዙዎቹ በአጠቃላይ ለእሥራኤል ሕዝብ የተሰጡ ሲሆኑ እንዳንዶቹ ደግሞ ለየት ባለ መልክ ለካህናት የተሰጡ ናቸው። እያንዳንዱን ትዕዛዝ ሳንመረምር ገረፍ ገረፍ እያደረግን እናልፋለን። ዋነኛው ነገር እግዚአብሔር እነዚህን ሕግጋት የሰጠበትን ምክንያት ማወቁ ነው። እነዚህ ሕግጋት እሥራኤል ለአምላኳ የምትሰጠውን ክብር የሚያሳዩ ብቻ ሳይሆኑ ቅዱስ ሕዝቧን ገዱ ካልሆኑት ከአካባቢው ሕዝቦች የሚለዩ ነበሩ። የዚህ ክፍል ዋነኛ ጥቅሶች አሪት ዘሌዋውያን 18፡3-5 ናቸው። እሥራኤላውያን የተሰጣቸውን ትዕዛዝ ጠብቀው እንዴት መኖር እንደሚገባቸው መገንዘብ የሚችሉት ትዕዛዛቱን ሲያጤኑ ነው፤ ስለዚህም የአገራባች አገሮችን ባህል መከተል የለባቸውም። ትዕዛዙን በመጠበቅ ሕይወት ያገኛሉ። ትዕዛዙን ሳይጠብቁ አማኝ ያልሆኑ ሰዎችን አደኗር ዘይቤ ከተከተሉ ግን ይቀጡ ነበር። ይህ ዛሬ ለእኛ ጥሩ ማስጠንቀቂያ ነው። ብዙ ጊዜ ዓለምን ለመምሰል እንፈልጋለን። ነገር ግን እንደ እሥራኤላውያን በምናደርገው ነገር ብቻ ሳይሆን በአስተሳሰባችንና በምኞታችን ጭምር የተለየን እንድንሆን ነው የተጠራው። እግዚአብሔር ቅዱስ እንደሆነ እኛም ቅዱስ መሆን አለብን።

ምንም እንኳ ትምህርቱ የተከፈለው በምስት ቀናት ቢሆንም በውስጡ ያሉት ትምህርቶች ረዘም ስለሚሉ ከፈለክ አራት ቀን ሰጥተኸው ልትጨርሰው ትችላላህ።

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 17 አንብብና ለሚከተሉት ጥያቄዎች መልስ ሰጥ፡-

1ኛ ጥያቄ፡- እሥራኤላውያን ለመሥዋዕት የሚያቀርቧቸውን እንስሳት እንዲያርዱ የታዘዙት የት ነው?

2ኛ ጥያቄ፡- ይህንን የሚያደርጉበት ሁለት ምክንያቶች ምንና ምን ናቸው? (ቁጥር 5+7)

3ኛ ጥያቄ፡- ደም እንዳይበሉ የታዘዙት ለምንድን ነው?

4ኛ ጥያቄ፡- ሊበሉት የሚችሉትን አውራ ከገደሉ ምን ማድረግ ነበረባቸው?

5ኛ ጥያቄ፡- ሞቶ የተገኘን የእንስሳ ሥጋ እሥራኤላውያን መብላት ይፈቀድላቸው ነበር?

የአሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 17 ትምህርት ትኩረት የሚሰጠው በእንስሳው ደም ትርጓሜ ላይ ነው። አሪት ዘሌዋውያን 17:11 «የሥጋ ሕይወት በደሙ ውስጥ ነውና፤ ደሙም ከሕይወት የተነሣ ያስተሰርያልና በመሠዊያው ላይ ለነፍሳችሁ ግስተሰሪያ ይሆን ዘንድ እኔ ለእናንተ ሰጠሁት» ይላል። በብሉይ ኪዳን እሥራኤላውያን ለእንስሳው ደም በተለየ ለመሥዋዕት በሚቀርበው ደም ላይ ጥንቃቄ ማድረግ ነበረባቸው። በመጀመሪያ ደሙ ሕይወትን የሚያመለክት በመሆኑ በአክብሮት ሊያዩት ይገባል። ሁለተኛ የዚህ ደም መፍሰስ ነው ለኃጢአተኛው ምሕረትና ስርየትን የሚያስገኝለት። ምሕረትን የሚያስገኝ ማንኛውም ዓይነት መሥዋዕት በመሠዊያው ላይ ደም የመርጨትን ሥርዓት ያካተተ ነው። ምሕረት የግስገኘት ኃይል የነበረው ደሙ ራሱ አልነበረም። ደሙ እግዚአብሔር ለምሕረት የደነገገውን መንገድ የሚያመለክት ነበር። ስለዚህም ደሙ የእንስሳውን ሕይወት የሚያመለክት በመሆኑ ይህ ለመሥዋዕት የሚፈሰው ደም እንስሳው በኃጢአተኛው ፋንታ እንደሞተ የሚያመለክት ነው። በኃጢአተኛው ፋንታ የሞተው ኃጢአተኛው እንዳይሞት ነው።

ለመሥዋዕት የሚቀርበውን ደም ዓላማ ግወቄ፤ ለአዲስ ኪዳን ለሚኖረን ግንዛቤ መሠረት ይሆናል። አዲስ ኪዳን በጠቅላላው የሚያተኩረው የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ባስገኘው ውጤት ላይ ነው። በዚህም ሥፍራ ደሙ የሚያመለክተው የኢየሱስን ሞት ነው። በእኛ ፋንታ በመስቀል ላይ በመሞቱ ለእኛ ስርየትንና ምሕረትን አስገኝቶልን ከእግዚአብሔር ጋር እንደገና ኅብረት እንዲኖረን ሆኗል።

6ኛ ጥያቄ፡- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከትና የኢየሱስ ደም የፈጸመውን ሥራ በዝርዝር ጻፍ! ሮሜ 5:9+11፤ ኤፌ.1:7፤ ዕብራ.10:11+ ራዕይ 12:11።

በምዕራፍ 17 ላይ እግዚአብሔር እንስሳትን ስለ መብላትና መሥዋዕት አድርጎ ስለ ግቅረብ የሰጠው መመሪያ አለ። አምስት ሁኔታዎች ላይ ድንጋጌ አሳልፏል። በመጀመሪያ በእሥራኤላውያን መኖሪያ ሠፈር አካባቢ የመሥዋዕቱን እንስሳ

የመገደሉን ነገር እንመለከታለን፤ (ቁጥር 1-9)። ይህ ሕግ የሚመለከተው እንስሳን ለምግብነት የሚገድሉ ሰዎችንና የሚቃጠለውን ወይም የደገንነት መስዋዕት የሚያቀርቡትን ነው። ይህ ሕግ ለእሥራኤላውያን የተሰጣቸው ወደ ከነዓን ገብተው ከተበታተኑ በኋላ ሳይሆን በምድረ በዳ ውስጥ ሲንከራተቱ ስለ ነበር ነው። ለመስዋዕት የሚሆን ማንኛውም ንጹህ እንስሳ መገደል የነበረበት በመገናኛ ድንኳት ቅጥር ፲፱ ውስጥ ነበር። ይህ የሆነበት ሁለት ምክንያቶች አሉ፡-

መጀመሪያ፡- እሥራኤላውያን የእግዚአብሔርንና የካህናቱን ድርሻ በትክክል ማስረከባቸውን እርግጠኞች እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል። ይህም ከሆነ የካህናቱ ሰብዓዊ ፍላጎቶች የተሟሉ ይሆናሉ፤ በተጨማሪም እሥራኤላውያን የበረከት ሁሉ ምንጭ እግዚአብሔር እንደሆነ ይረዳሉ። 2) ሕዝቦቹ ለሌሎች አማልክት መስዋዕት እንደማያቀርቡ ካህናቱ እርግጠኞች ሊሆኑ ይችላሉ። በቁጥር 7 ላይ እሥራኤላውያን ለሰይጣን መስዋዕት እንዳያቀርቡ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቷቸዋል። በሌላ አነጋገር እንስሳዎቻቸውን ግብፅ ምድር ሳሉ ያመልካቸው ለነበሩት የፍየል አማልክት እንዳይሰጩ የተሰጠ ትዕዛዝ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ከሌሎች አማልክት በስተጀርባ የአጋንንቶች ኃይል እንዳለ ያሳየናል፤ (1ቀሮ. 10:20)።

ይህን ሕግና በዚህ ምዕራፍ የተደነገጉትን ሕግጋት ያላከበረ ሰው «ይጠፋ» ነበር። ይህም ሰውዬው የሚፈረድበትን ቅጣት ያመለክታል። ቅጣቱ ምናልባት ሰውዬውን ከመኖሪያው ሠፈር ማግለል፤ ወይም ደግሞ በአጭሩ ኃጢአተኛው በእግዚአብሔር እርግጥን ሥር ይኖር ነበር፤ ይህም ለዘላለማዊው ፍርድ የሚደረግ መንፈሳዊ ሞት ማለት ነው።

ሁለተኛ፡- ደም እንዳይበሉ ወይም ከሥጋው ላይ ደሙን በደንብ ሳያጠነፍቱ እንዳይበሉ ትዕዛዝ ተሰጥቷቸዋል፤ (ቁጥር 10-12)። ይህ ሕግ የተሰጠው ለእሥራኤላውያን ብቻ ሳይሆን በእሥራኤል ምድር ለሚኖር ማንኛውም ሰው ጭምር ነበር። በእሥራኤል የሚኖሩ ሰዎች እሥራኤላዊ ባይሆኑም የእግዚአብሔርን ህግ ማክበር ይጠበቅባቸዋል።

ሦስተኛ፡- ለመስዋዕት መቅረብ የማይችሉ ነገር ገን ሰው ሊበላቸው የሚችል የዱር አራዊቶችን በተመለከተ የወጡ ድንጋጌዎች አሉ፤ (ቁ. 13-14)። አሁንም ደሙን ለየት ባለ ጥንቃቄ በአክብሮት እንዲመለከቱ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቷቸዋል። ያደኑትን እንስሳ ደሙን በደንብ ካፈሰሱ በኋላ በአፈር እንዲከድኑት ታዘዋል። ይህም እግዚአብሔር እንስሳውን ሠርቶ ከፈጠረበት አፈር ነፍሱ እንደምትገባ የሚያመለክት ነው።

አራተኛ፡- ሞቶ የተገኘን እንስሳ ስለ መብላት የተሰጡ ድንጋጌዎች አሉ፤ (ቁ. 15-16)። በሥርዓቱ መሠረት ያለተገደሉ እንስሳትን ሥጋ እሥራኤላውያን እንዳይበሉ በቅድሚያ ታዘዋል። ሞቶ የተገኘን እንስሳ ሥጋ ቢበሉ ይረከሱ ነበር። በሥርዓቱም መሠረት በምዕራፍ 11 ላይ የተሰጡትን መመሪያዎች መከተል

ነበረባቸው። አንድ ጋጢአተኛ በግን አለብኝነት ሕጉን ቢተላለፍ የእግዚአብሔር ቁጣ በላዩ ላይ ይወርድ ነበር።

እራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 18 አንብብና የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልስ።

7ኛ ጥያቄ፡- የእነግንን ባህልና ልግድ እንዳይከተሉ ነው እሥራኤላውያን የታዘዙት?

8ኛ ጥያቄ፡- ለመኖር ሲሉ እሥራኤላውያን በጥንቃቄ መጠበቅ የነበረባቸው ነገር ምንድን ነው?

9ኛ ጥያቄ፡- አንድ ሰው ከየትኞቹ የቤተሰቡ ክፍሎች ጋር ወሲባዊ ግንኙነት ግድረግ እንደማይችል በዝርዝር ጻፍ።

በዚህ ምዕራፍ ላይ ትኩረት የሚሰጠው የምራላ ወይም የአስተሳሰብ ንጽሕና ላይ ነው እንጂ ሥርዓትን ባለመከተል ስለሚመጣ እርኩስነት አይደለም። ከዚህ በፊት እንደተነጋገርነው እነዚህ ሕግጋት እሥራኤላውያንን በአካባቢያቸው ከሚኖሩ ሰዎች እመለየቱ ላይ ነው የሚያተኩሩት። ምንም እንኳ ያደጉት በግብዓውያን መካከል ቢሆንም የእነርሱን ባህልና ሥርዓት እንዳይከተሉ እግዚአብሔር አስጠንቅቋቸዋል። በከነዓናውያን መካከል ነበር ሄደው የሚኖሩት። አሁንም የእነዚህን ሕዝቦች የአኗኗር ሥርዓት እንዳይከተሉ ጥንቃቄ ግድረግ አለባቸው። በምትኩም የእግዚአብሔርን ሕግ በመጠበቅ ከሌሎቹ የተለየ አኗኗር ሊኖራቸው ይገባል።

10ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህ በእራት ዘሌዋውያን ላይ ያለው ትዕዛዝ 1ዮሐ2: 15-17 ላይ ካለው ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው?

ለ) አስተሳሰባችንና አካሄዳችንን በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተመራ ሳይሆን በዓለማዊ አስተሳሰብ ላይ የተደገፈ እንዲሆን የምናደርገው በምን ዓይነት መንገዶች ነው?

ምንም እንኳ በዓለም ውስጥ ብንወለድም እንደ እግዚአብሔር ልጆች ከዓለም መለየት ይኖርብናል። እንደ ዓለም ሥርዓት መመላለስ እንደሌለብን ብቻ አይደለም ግስተዋል ያለብን አስተሳሰባችንና አካሄዳችን በኢየሱስ ክርስቶስ ትምህርቶች ላይ የተመሠረቱ መሆናቸውንም ማረጋገጥ ይኖርብናል።

በአካባቢያቸው በሚኖሩ አረመኔ ሕዝቦች መካከል እሥራኤላውያን እንዴት አድርገው የሕሊናቸውን ንጽሕና እንደሚጠብቁ የሚገልጹ መመሪያዎችን ነው ምዕራፍ 18 ያካተተው። የተሰጧቸውም መመሪያዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

1. ጋብቻቸውን በንጽህና መጠበቅ ይኖርባቸዋል! (18: 6-18)። በብሉይ ኪዳን እንኳ ቢሆን እግዚአብሔር ስለ ሕዝቡ የጋብቻ ንጽሕና በጣም ያስብ ነበር። በዚህም ምክንያት ጋብቻቸውን በንጽሕና ሊጠብቁ የሚችሉበትን መመሪያዎች ሰጣቸው። እነዚህ መመሪያዎች ከእነግን ጋር መጋባት እንደማይገባቸው እያትትም! ነገር ግን እሥራኤላውያን የቅርብ የሥጋ ዘመዶቻቸውን ወይም ደግሞ በጋብቻ ምክንያት ዘመድ የሆኗቸውን ሰዎች እንዳያገቡ ትዕዛዝ ሰጥቷቸዋል። ይህ አረመኔ የሆኑ ሕዝቦችን ባህል

የሚቃረን ነው። ከቅርብ ዘመድ ጋር መጋባትን እነርሱ እንደ መልካም ነገር ነበር የሚቀጥሩት (ለምሳሌ፡- አብርሃም በአንድ በኩል እህቱ የሆነችውን ሴት አግብቷል)።

ሳይንቲስቶች ዘመዳዎች ሆነው ከሚጋቡ ሰዎች አካባቢ የሚወለዱት ሕፃናት ብዙ ጊዜ በሽተኛ እንደሚሆኑ ይናገራሉ። ስለዚህም እግዚአብሔር የሕዝቡን ጤንነት በመጠበቅ ላይ ነው ግለት ነው።

2. በወር አበባቸው ወቅት ሚስቶቻቸውን እንዳይገናኙ ታዘዋል፤ (ቁ. 19)። ከዚህ በፊት እንዳየነው ይህ በወር አበባ ጊዜ የሚፈላት ደም የመርገምዋን ጊዜ የሚያስታውስ በመሆኑ እሷና የምትነካው ነገር በሙሉ በሥርዓቱ መሠረት እርኩስ ነበር። እንደምንረዳው ሴትየዋ እራስዋ «ኃጢአተኛ» አልነበረችም። ነገር ግን፡ ይህ እንግዳ የሆነው የወር አበባ እሷንና ቤተሰቧን የኃጢአትን መዘዝ የሚያስታውሳቸውና የሚያመለክታቸው ነገር ነው። ይህ ሕግ ሴትዬዋን በወር አበባዋ ወቅት ወሲባዊ ግንኙነት በማድረግዋ ሊሰማት ከሚችለው ተጨማሪ ሕመም የሚጠብቅ ነው።

3. ከባልንጀራው ሚስት ጋር ወሲባዊ ግንኙነት ማድረግ የለበትም፤ (ቁ. 20)።

4. ሞላክ ለተባለው ለከነዓናውያን አማልክት፡ ልጆቻቸውን እንዳይሰጩ አዟቸዋል፤ (ቁ. 21)። ምንም እንኳን በወሲባዊ ግንኙነት አማካኝነት የሚመጣ ኃጢአት ባይሆንም እግዚአብሔር ከሚጠላቸው ወሲባዊ ግንኙነቶች መካከል አብሮ ነው የተጠቀሰው፤ (2ኛ ዜና 33፡6 ላይ በይሁዳ ይህ ነገር እንዴት እንደተፈጸመ ይገልጻል)።

5. ከተመሳሳይ የታ ጋር መተኛት የለበትም፤ (ቁ. 22)። ልክ ዛሬም እንደሚገኙት የዓለም አህጉሮች ከተመሳሳይ የታ ጋር መተኛት በዚያ ጊዜ ይኖሩ የነበሩትም አሕዛቦች ዘንድ እንደ ስሕተት አይቆጠርም ነበር። ሆኖም በብሉይ ኪዳንና በአዲስ ኪዳን ይህ ልማድ የተከለከለ ነው።

6. ከእንስሳ ጋርም መተኛት የለባቸውም ነበር፤ (ከቁ. 23-30)። ይህ በከነዓን ምድር የተለመደ ሥርዓት ነበር፤ ከዚህም በመነሣት የሕዝቡ አኗኗር ምን ያህል የረከሰ እንደነበር ልናይ እንችላለን። እግዚአብሔርም እንደተናገረው «በጣም የረከሱ በመሆናቸው ምድሩንም ሳይቀር በክለውታል»። ያ ምድር ሊነጻ የሚችለው አረመኔውን ሕዝብ ከበታው በማባረር ብቻ ነው። በዚህ ምክንያት ነው እግዚአብሔር በከነዓን ውስጥ የሚኖሩትን መንግሥታት በሙሉ እሥራኤላውያን እንዲያጠፏቸው ትዕዛዝ የሰጠው። ከዚህም ትዕዛዝ ጋር እግዚአብሔር ለእሥራኤላውያን የከነዓናውያንን እርኩስ ሥርዓት ከተከተሉ እነርሱ ራሳቸው ምድሩን እንደሚበክሉና እራሳቸውም ያንን ምድር እንዲለቁ እንደሚደረጉ አስጠንቅቋቸዋል። ይህም ነገር ሆኖ እግዚአብሔር እሥራኤልንና ይሁዳን በምርኮ እንዲያዙ አድርጓል። አራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 20 እነዚህን ሕጎች ያልጠበቁ ሰዎች ምን ዓይነት ቅጣት እንደሚቀበሉ በዝርዝር ያስረዳል።

በዚህ ሥፍራ የተጠቀሱት ብዙዎች ሕግጋት ዛሬ እኛም ለንጠብቃቸው የሚገቡን ናቸው። አዲስ ኪዳን ወሲባዊ ግንኙነትን በተመለከተ ገጽሕናችንን እንድንጠብቅ ጥሪውን ያስተላልፋል። ስለዚህም በአዲስ ኪዳን እንዳናመነዝር ከተመሳሳይ የታ ጋር

የግብረ ሥጋ ግንኙነት እንዳናደርግ ከእንስሳት ጋር እንዳንገናኝ ወዘተ...
ያስጠነቅቀናል። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ገን በወር አበባዋ ጊዜ ከሴት አትገናኝ የሚል
ትዕዛዝ አለመናፋት ማስተዋሉ ይጠቅማል። በዚህ ምክንያት ይህ የብሉይ ኪዳን ሕግ
በመሆኑ ዛሬ ላሉ ክርስቲያኖች ቀጥተኛ የሆነ ተግባራዊነት አይኖረውም። ሆኖም
ለሚስቶቻችን ከምንሰጠው ክብር የተነሣ ተገቢ ያልሆነ ችግር እንዳናስከትልባቸው
ስንል ይህንን መመሪያ መጠበቁ ይጠቅመናል።

11ኛ ጥያቄ:- ሀ) በኢትዮጵያ ውስጥ የተለመዱት የወሲባዊ ግንኙነት ኃጢአቶች
ከተጠቀሱት ውስጥ የትኞቹ ናቸው?

ለ) በኢትዮጵያ ውስጥ ብዙ ጊዜ የማይታዩት የወሲባዊ ግንኙነት ኃጢአቶች
ከተጠቀሱት ውስጥ የትኞቹ ናቸው?

ሐ) የእነዚህን ኃጢአቶች ልምድ ያላቸው አማኞች አሉ?

እንደ እግዚአብሔር ልጆች ቅዱስና ንጹሕ ሕዝብ እንድንሆን ነው የተጠራነው።
ይህ ንጽሕና ወሲባዊ ግንኙነትንም የሚያጠቃልል ነው፤ (ዕብራ. 13:4)። ወሲባዊ
ግንኙነት ሊኖረን የሚችለው ጋብቻ ከፈጸምነው ሰው ጋር ብቻ ነው። ሌላው
የምናደርገው ወሲባዊ ግንኙነት በሙሉ በእግዚአብሔር ዓይን ኃጢአት ነው። በአዲስ
ኪዳን ኢየሱስ በዚህ ሕግ ላይ ጭግሪ አድርጓል። በሕጉ መሠረት ያልተደገፈ ነገርን
ብቻ ማድረግ ሳይሆን በልባችን የምናስበው የተሣሣተ አስተሳሰብ ሁሉ ኃጢአት ነው።

12ኛ ጥያቄ:- ማቴዎስ 5:27-30 አንብብ። በወሲባዊ ግንኙነት አማካኝነት የሚመጣ
የኃጢአት ክብደት እንዴት አድርጎ ነው ኢየሱስ የገለጸው?

ሁለተኛ ቀን:- አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 19

* አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 19 አንብብ።

13ኛ ጥያቄ:- ሕይወታቸውን በቅድስና ለመጠበቅ ሲሉ፤ የግንን ምላሌነት ነው
መከተል ያለባቸው?

14ኛ ጥያቄ:- ሕግጋቱን በምስት ክፍል ከፈላቸው።

ሀ) የአምልኮ ልማዶች

ለ) ከሌሎች ጋር ያለንን ግንኙነት የሚያመለክቱ።

ሐ) የተለያዩ ሕግጋት።

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 19 እሥራኤላውያን ቅድስናቸው ሊያሳዩባቸው
የሚጠብቁዋቸውን ሕግጋት ያካተተ ነው። አሁንም እግዚአብሔር የቅድስናቸው
መለኪያ የእርሱ ባህርይ እንደሆነ ለእሥራኤላውያን ያመለክታቸዋል። የእግዚአብሔር
ቅድስና የሚያጠቃልለው የእርሱን ታላቅነት ብቻ ሳይሆን ከኃጢአት መለዩቱንና
ለፍጥረታት ሁሉ ያለውን የተቀደሰ ዕቅድንም ጭምር ያካተተ ነው። ልክ እንደዚሁ
የእኛ ቅድስና ክርስቲያን ካልሆኑ ሰዎች ወይም ከተወሰኑ ኃጢአቶች ብቻ የሚለዩን

አይደለም። ቀድሰና በሕይወታትን በሁሉም አቅጣጫ ልንወስደው የሚገባንን በበጎ ሕሊና የተደገፈ ሥነ-ምግባር ጭምር ያካተተ ነው።

እርት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 19 በተለያዩ ክፍል የሚከፋፈሉ ሕግጋትን የያዘ ነው። ምዕራፉን በቅደም ተከተል ከግጥናት ይልቅ ሕግጋቱን በሦስት ክፍል ከፋፍለን እናጠናቅቃለን።

1. የአምልኮ ልምዶችን በተመለከተ የተሰጠ መመሪያ

ሀ) ሰንበትን እንደ ዕረፍትና እንደ አምልኮ ጊዜ መጠበቅ አለባቸው፤ (ቁጥር 3፡30)።

ለ) የደህንነት መሥዋዕት ሲያቀርቡ ሥጋውን የመብላቱን ሥርዓት በተገቢው መንገድ መጠበቃቸውን ማረጋገጥ ነበረባቸው፤ (ከቁጥር 5-8)።

ሐ) ሐሰተኛ አምልኮዎችን ልማድ እንዳይኖርባቸውም ታዘዘዋል። ይህም ጣዖት ብቻ ማምለክ ሳያሆን፤ (ቁጥር 4) ወደ አስማተኞች ሞራ ገላጮች መናፍስት ጠሪዎችና ጠንቋዮችም አለመሄድን የሚያጠቃልል ነው፤ (ቁጥር 26፡ 31)። እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት በሰይጣን ጋይል አማካኝነት የሚሠሩና ሰዎችን የሚያስቱ ናቸው።

2. ከባልንጀሮቻቸው ጋር ሊኖራቸው የሚገባውን ግንኙነት በተመለከተ የተሰጠ መመሪያ።

15ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 10፡25-37 እንብብ።

ሀ) በመጽሐፍ ቅዱስ ያሉትን ትዕዛዛት የሚያጠቃልሉ ሁለቱ ትዕዛዛት የትኞቹ ናቸው?

ለ) እንደ ባልንጀራችን ልንቆጥራቸው የሚገቡን እነማንን ነው?

በመጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር የፈጠራቸው ከእኛ ጋር ግንኙነት ያላቸው ሰዎች በሙሉ እንደ ባልንጀራችን ነው የሚቆጠሩት። እግዚአብሔር እንዴት እራሳችንን ከኃጢአት እንደምንለይ ብቻ ሳይሆን እንዴት አድርገን የርሱን ጽድቅና ፍቅር ከሌሎች ሰዎች ጋር ባለን ግንኙነት ውስጥ እንደምናንፀባርቅም ይገደዋል። በዘሌዋ. 19 ያሉት ብዙዎቹ ሕግጋት ይህንን ሐሳብ ያንፀባርቃሉ።

ሀ) ከምድራቸው መከር ላይ በማስተረፍ ለድሆች እንክብካቤ ማድረግ ነበረባቸው፤ (ከቁጥር 9-10)።

16ኛ ጥያቄ፡- ዛሬ እኛ ገበሬዎች ባንሆንም ለድሆች እንክብካቤ ለናደርግ የምንችልባቸው መንገዶች ለምሳሌ ያህል ምንና ምን ናቸው?

ለ) ከባልንጀሮቻቸው ጋር በታማኝነት መኖር ነበረባቸው። ይህም ባልንጀራቸውን አለመካድ፣ አለመስረቅ፣ እርስ በእርስ በሐሰት አለመነጋገር፣ በሐሰት አለመግልጽ በባልንጀራቸው ላይ ግፍ አለማድረግ ማለት ነው፤ (ከቁጥር 11-13)። በተጨማሪም ንግድ ላይ ገዢውን በማይጎዳ መልክ በትክክል መሥራትንም የሚጠምር ነው፤ (ከቁጥር 35-36)።

ሐ) ስለ እነርሱ ተቀጥረው የሚሠሩትን መያተኞች በትክክል ግስተዳደር ነበረባቸው፤ (ቁጥር 13)።

መ) እካለ ስንኩል ለሆኑ ሰዎች ግሰብ ነበረባቸው። በእነዚህ ሰዎች ላይ ግፍ መሥራት የለባቸውም ነበር፤ (ቁጥር 14)።

ሠ) ለባለጠጋውና ለድሃው እውነተኛ የሆነ ፍርድ መሥጠት ነበረባቸው። ምንም ዓይነት አድልዎ አይፈቀድም ነበር፤ (ቁጥር 15)።

ረ) አፋቸውን በመሰብሰብ፤ ባልንጀራቸውን እንዳይሸነግሉ ጥንቃቄ ግድረግ ነበረባቸው፤ (ቁጥር 16)።

ሰ) የባልንጀራቸውን እካልና ሕይወት እንዳይጎዱ ሲባል ሁሉን ነገር በጥንቃቄ መሥራት ነበረባቸው፤ (ቁጥር 16)።

ሸ) ስሜታቸውን በመጠበቅ፤ በሌሎች ሰዎች ላይ ጥላቻ እንዳያድርባቸው መጠንቀቅ ነበረባቸው፤ (ቁጥር 17)።

ቀ) ሌሎች ሲሳሳቱ በግልጽ በመገሠፅ ከእነርሱ ጋር ያላቸውን ግንኙነት ንጹሕ ግድረግ ነበረባቸው። ይህንን የሚያደርጉት የሰዎችን የተሳሳተ አስተሳሰብ ለውጠው በእግዚአብሔር ቃል መሠረት እንዲኖሩ ለግድረግ ነው። (ቁጥር 17)።

በ) ይቅር ለማለት ፈቃደኞች መሆን ነበረባቸው እንጂ ሌሎች ሲበድሷቸው ለመበተል መነሣሣት የለባቸውም ነበር፤ (ቁጥር 18)። በትዕግስት የእግዚአብሔርን የፅድቅ ፍርድ መጠበቅ ነበረባቸው። ሌሎች እኛን ይቅር ብለው ፍቅራቸውን እንዲገልፁልን እንደምንፈልግ ሁሉ እነርሱም ለሌሎች ፍቅራቸውን መግለጽ አለባቸው።

ተ) ጽድቅንና የወሲባዊ ግንኙነታቸውን ንጽሕና በተመለከተ ጥንቃቄ መውሰድ ነበረባቸው፤ (ከቁጥር 20-22)። በመጽሐፍ ቅዱስ ዘመን ባርች የጌታቸው ንብረት እንደሆኑ ነበር የሚቀጠሩት። ጌታውም የፈለገውን ነገር ሊያደርግባቸው ይችላል። ሆኖም ብሉይ ኪዳን ባርቹ የእግዚአብሔር ፍጡር በመሆናቸው መጨቅን እንደሌለባቸው በመደንገግ የጌታውን ነፃነት ውስን አድርጎታል። ስለዚህም ከሌት ባሪያው ጋር የተኛ ሰው የበደለ መሥዋዕት በማቅረብ እንደ ኃጢአተኛ ከእግዚአብሔር ይቅርታን ሊሻ ይገባዋል። በዚህ በታ ጥፋቱ የሰውዬው ነው።

ቸ) ወላጆች ሴት ልጆቻቸውን ለግልሙትና መስጠት የለባቸውም (ቁጥር 29)። ይህ ትዕዛዝ ምናልባት በዚያን ጊዜ ወላጆች ሴት ልጆቻቸውን ለጣዖት እምልኮና ገንዘብ ለማገኘት ሲሉ ለግልሙትና እንደሚሰጡ ሊያመለክተን ይችላል።

ታ) ለሸመገሉ ሰዎች ክብር መስጠት ነበረባቸው፤ (ቁጥር 32)። ይህ ትዕዛዝ የተሰጠው ወጣቱ እንደልማዱ በትምህርት ከእርሱ በታች ስለሆኑ ወይም ሸምገል ብለው ዓቅም ስለሚያንሳቸው ሽማግሌዎችን እንዳይንቁ ለመጠበቅ ነው።

ነ) ከንሣ ወይም ከዘመድ ካልሆነ ሰው ፍቅር ማሳየት ነበረባቸው። እነዚህ ሰዎች ባዕዳን ነበሩ፤ (ቁጥር 33)።

ብዙ ጊዜ እንግዶች በደንብ አይስተናገዱም ነበር። መብታቸውን የሚያስጠብቅላቸውም ሰው አልነበራቸውም፤ ይዘረፉም ነበር። እግዚአብሔር ግን ለእሥራኤላውያን እነዚህን ልክ እንደራሳቸው አድርገው ያከብሯቸው ዘንድ ትዕዛዝ ሰጠ።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ልንጠብቃቸው የሚገቡን ሕግጋት የትኞቹ ናቸው?

ለ) አማኝ ባልሆኑ ሰዎች የማይጠብቁት ሕግጋት የትኞቹ ናቸው?

ሐ) ክርስቲያኖች ለመጠበቅ የሚያስችላቸው የትኞቹ ሕግጋት ናቸው?

የእግዚአብሔር ልጆች መሆናቸውንና ለእግዚአብሔር ያለንን ፍቅር የምናሳየው ከሌሎች ሰዎች ጋር ባለን ግንኙነት ነው። በፍቅርና በክብር ሰዎችን የማንቀርብ ከሆነ እግዚአብሔርን አንወደውም ግለት ነው። የምንገናኛቸው ሰዎች ደገም ሆኑ አካለሰንኩል ያረጁ ወይም የተናቁ በፍቅር ለመቅረብ እንጥራለን? የእግዚአብሔርን ፍቅር ለሰዎች ሁሉ እያሳየን ነው?

3. ለእሥራኤላውያን የተሰጡ የተለያዩ ሕግጋት

ሀ) እንስሳቱን ዘሩንና ልብሱን እንዳይደባልቁ ወይም ሁለት ዓይነት እንዳያደርጉ ትዕዛዝ ተሰጥቷቸዋል፤ (ቁጥር 19)። ይህ ትዕዛዝ የተሰጠበትን ምክንያት እናውቅም። ምናልባትም የእግዚአብሔር ሕዝቦች ከዓለም ጋር በጋብቻ፤ በአምልኮና በሌሎች ልማዶች የተለዩ መሆናቸውን የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። ቅድስና መለየት ግለት ነው።

ለ) ፍሬውን ከዛፋ ላይ ለአራት ዓመት ያህል አይለቅሙትም ነበር፤ (ከቁጥር 23-25)። ለሦስት ዓመታት ያህል ፍሬውን በዛፋ ላይ ይተግታል። በአራተኛው ዓመት ፍሬው በሙሉ የእግዚአብሔር ይሆናል፤ በአምስተኛው ዓመት ብቻ ነው ፍሬው ሊበላ የሚችለው። ይህ ፍሬ የእግዚአብሔር ስጦታ እንደሆነ የሚያመለክት ሳይሆን ይህን በማድረጋቸው ፍሬው ይበዛላቸዋል፤ የዛፋም ሕይወት በደንብ ይጠበቃል።

ሐ) ደም ያለበት ሥጋ እንዳይበሉ አሁንም ደግሞ ያስታውሳቸዋል፤ (ቁጥር 26)።

መ) አማኝ ያልሆኑ ሰዎች በለቅሶ ጊዜ የሚከተሏቸውን ሥርዓቶች እንዳይከተሉ ታዘዋል፤ (ከቁጥር 27-28)። ይህም ለሞተው ዘመዳቸው ሲያለቅሱ ፀጉራቸውን አይቆረጡም ወይም ገላቸውን አይጎዱም ግለት ነው። ግዘኑ ይፈቀድላቸዋል፤ ቢሆንም ገዘናቸውን መግለፅ የነበረባቸው አማኝ እንዳልሆኑ ሰዎች አልነበረም።

18ኛ ጥያቄ፡- ዛሬ እንዴት መኖር እንዳለብን እነዚህ ትዕዛዛት ምን ያስተምሩናል?

ሦስተኛ ቀን፡-

ኦሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 20

* ኦሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 20 አንብብ።

19ኛ ጥያቄ፡- የሚያስቀጡ የተለያዩ ኃጢአቶችን ዘርዝረህ ዳፍ።

20ኛ ጥያቄ፡- ለተለያዩ ኃጢአቶች የሚሰጡትን የተለያዩ ቅጣት ዓይነቶችን በዝርዝር ዳፍ።

አራት ዘለዋውያን ምዕራፍ 20 የእግዚአብሔርን ልጆች ለቅጣት የሚያበቁ ኃጢአቶችን ያጠቃለለ ነው። እሥራኤላውያን የጥበረተሰቡን ቅድስና ለመጠበቅ ሳይጥሩ ዝም ብለው ኃጢአትን ብቻ እንዳይመለከቱ ታዘዋል። ስለዚህም እያወቁ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ የሚጥሱ ሁሉ መቀጣት ነበረባቸው። እንዲያውም አንድ ሰው ሰዎች ኃጢአት ሲሠሩ አይቶ እንዲቀጡ ባያደርግ ሰውዬው ራሱ ይቀጣ ነበር፤ (20፡4-5)። እነዚህ ትዕዛዛትና ቅጣቶች ተግባራዊ የሚሆኑት ለእሥራኤላውያን ብቻ ሳይሆኑ በፈቃደኝነት በእሥራኤል ምድር ለሚኖሩ ሰዎች ጭምር ነበር።

በዚህ ምዕራፍ የተጠቀሱት ብዙዎቹ ኃጢአቶች ቅጣታቸው ሞት ነበር። ከዚህ ቀጥሎ ለሞት የሚዳርጉ ኃጢአቶች ዝርዝር ይገኛል። አንዳንዶች በድንጋይ ተደብደበው ነበር የሚሞቱት፤ አንዳንዶች ደግሞ ይቃጠላሉ ወይም በሞት ፍርድ ውሳኔ ይገደላሉ።

1. ልጆቻቸውን መሥዋዕት በማቅረብ ሞሉክን የሚያመልኩት ወይም ደግሞ ሌሎች ለሞሉክ ሲሰጡ አይተው ዝም የሚሉ ሁሉ፤
2. ቤተሰቦቻቸውን የሚያዋርዱ፤
3. ከሌላ ሰው ሚስት ጋር የሚያመነዝር ሰው አመንዝራውም አመንዝራይቲም ይገደሉ ነበር።
4. ከቅርብ ዘመዶቻቸው ጋር የሚያመነዝሩ፤
5. ከተመሳሳይ ያታ ጋር ወሲባዊ ግንኙነት የሚያደርጉ፤
6. ከእንስሳት ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት የሚያደርጉ፤
7. ጠንቋዮችንና መናፍስት ጠሪዎች የሆኑ ሁሉ ለሞት የሚዳርጉ ኃጢአቶች ነበሩ።

«ከሕዝባቸው መካከል ተለይተው ይጥቱ የሚል ፍርድ የሚያሰጡ ኃጢአቶችም ነበሩ። ምንም እንኳን ይህ ሞትን የሚያመለክት ቢሆንም የእግዚአብሔር ፍርድ በእነርሱ ላይ እንደሆነ የሚያመለክትም ሊሆን ይችላል። ወይም ደግሞ ከእሥራኤል ሕዝብ የተገለሉ መሆናቸውን የሚገልጽ ሊሆን ይችላል።

ለሞት ቅጣት የማይዳረጉት፡-

1. ከቅርብ ዘመዶቻቸው ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት የሚያደርጉ
2. እያወቁ በወር አበባዋ ወቅት ከሴት ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት የሚያደርጉ ናቸው።

የአንዳንዶቹ ኃጢአት ቅጣት የሚፈጸመው በእግዚአብሔር ብቻ ነበር። የአንዳንዶቹ ቅጣት መካኒካል ሲሆን የአንዳንዶቹ ደግሞ አልተጠቀሰም።

የእሥራኤል ሕዝብ ሕይወታቸውን በግብረ ገብነት ሆነ በሚከተሉት ልማድ እራሳቸውን (ንጹሕ) አድርገው አንጠብቅም ካሉ ልክ እንደ ከነዓናውያን ከቃል ኪዳን ምድር እንደሚያስወጣቸው እግዚአብሔር ምሉአል።

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ሙሉ በሙሉ ትኩረት የተሰጠው የእግዚአብሔር ሕዝብ ቅድስናውን እንዴት መጠበቅ እንደሚገባው ነው፡ (ከቁጥር 7-8፡ 22-24፡ እና ቁጥር 26 ተመልከት)። ይህ ቅድስና አንዳንዴ ይጠበቅ የነበረው በእግዚአብሔር ቃል ኪዳንና ትዕዛዝ ሥር ለመኖር ፈቃደኛ ያልሆኑትን ሰዎች በመቅጣት ነበር። ሕዝቡ በአጠቃላይ የእግዚአብሔርን ፍርድ እንዳይቀበል ሲባል በደለኛው ክፍል ብቻ ይቀጣ ነበር። ከሌሎች ሕዝቦች ለይቶ እሥራኤላውያንን ያወጣ እግዚአብሔር ነው። መለየታቸውን መጠበቅ ነበረባቸው።

በአዲስ ኪዳን በኅብረትም ሆነ በግል ቅድስናችንን እንድንጠበቅ ታዘናል። ምንም እንኳ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ቅድስናችንን ለመጠበቅ ስንል የሞት ቅጣት ባንፈርድም ሕይወታቸውን በንጽሕና የማይጠብቁትን ሰዎች እግዚአብሔር በሞት ይቀጣል። (ለምሳሌ የሐዋርያት ሥራ 5፡1-11፡ 1ቆሮ. 11፡30 ተመልከት)። ሆኖም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የተፈጸሙት ኃጢአቶች ለንስሐ መቅረባቸውን ወይም በደሉን የፈጸመው ሰው ተገቢ የሆነ የሥነ ሥርዓት ቅጣት መቀበሉን የማረጋገጥ ሐላፊነት ለእኛ ተሰጥቶናል፡ (ማቴዎስ 18፡15-17፡ 1ቆሮ. 5)።

21ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በሕይወትህ ውስጥ ለቤተ ክርስቲያን ቅድስና ተቆርቋረህ የገለጽከው እንዴት ነው?

ለ) ቤተ ክርስቲያንህ ለቅድስና ተቆርቋሪ በኃጢአት ፀንተው በሚኖሩ ሰዎች ላይ የእርምት እርምጃ በመውሰድ የገለጸችው እንዴት ነው?

አራተኛ ቀን፡ -

አሪት ዘሌዋውያን ከምዕራፍ 21-22

* አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 21 አንብብ።

22ኛ ጥያቄ፡- ይህ ምዕራፍ በተለይ የሚያመለክተው እነማንን ነው?

23ኛ ጥያቄ፡- ካሁኑ በድኑን እንዳይነክ የተከለከለው ለምንድን ነው?

24ኛ ጥያቄ፡- አንድ ካህን ሴት ልጁ ጋለሞታ ከሆነችበት ምን ማድረግ ነበረበት?

25ኛ ጥያቄ፡- ካሁኑ እንዳያገባ የተከለከለው ምን ዓይነት ሴት ናት? እንዲያገባስ የተፈቀደለት ምን ዓይነት ሴት ናት?

26ኛ ጥያቄ፡- ነውር ያለበት ካህን እንዳያደርጋቸው የተከለከሉ ነገሮች ምን ምንድን ናቸው?

አሪት ዘሌዋውያን ከምዕራፍ 17-20 የሚያተኩረው በአጠቃላይ የእሥራኤል ሕዝብ ማድረግ በሚገባቸው ነገር ላይ ነው። አሪት ዘሌዋውያን ከምዕራፍ 21-22 ደግሞ

የተጻፈው ለአርገና ለካህናት ነው። እነዚህ ምዕራፎች ካህናት ቅድስናቸውን ጠብቀው እግዚአብሔርን በመገናኛው ድንኳን እንዴት ግገልገል እንደሚችሉ የሚያሳዩ መመሪያዎችን ያጠቃልላሉ።

የእግዚአብሔርን ሕዝብ የሚመሩ ሰዎች ከተራው ሕዝብ ይበልጥ ቅድስናቸውን የመጠበቅ ሐላፊነት አለባቸው። ምንም እንኳን እግዚአብሔር ሁላችንም ቅዱሳንና ገጹሃን እንድንሆን ቢፈልግም የመሪዎቹ ሕይወት የቅድስናን ምሳሌነት ሊያንፀባርቅ ይገባዋል፤ በጣምም አስፈላጊ ነው። ስለዚህም እግዚአብሔር መሪዎቹ እውነተኛ መሪ ለመሆን ከፈለጉ ሊከተሏቸው የሚገባቸውን መመሪያዎች ለየት አድርጎ ያቀርብላቸዋል። መሪው ቅድስናውን ሳይጠብቅ ምሳሌ የሚሆን ኑሮ በሕዝቡ ፊት የማይኖር ከሆነ ሕዝቡ የራሱን ቅድስናና የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ አይጠብቅም።

27ኛ ጥያቄ፡- የቤተ ክርስቲያን መሪዎች መንፈሳዊ ሕይወት የምዕመናኑን መንፈሳዊ ሕይወት በምን ዓይነት መንገድ ነው ሊነካና ሊለውጥ የሚችለው?

ካህናቱ በእግዚአብሔር ፊት መገናኛ ድንኳን ውስጥ እንዲቆሙና ሕዝቡን በእርሱ ፊት እንዲወክሉ የተመረጡና በእግዚአብሔር ፊት ቆመው ለሕዝቡ የሚግልጹ ናቸው። ስለዚህም የሞራልም ሆነ የሥርዓት ነውረኛነትን ይዘው ወደ አምልኮው ሥፍራ እንዳይቀርቡ የተለየ ጥንቃቄ መውሰድ ይገባቸው ነበር። ቆመው የሚሠሩት በእግዚአብሔር ፊት ስለሆነ ሕይወታቸው በቅድስና የተሞላ መሆን ይገባዋል፤ (ቄጥር 6 እና 8)። ቅድስናቸውን በመላው ሕይወታቸው ሊገልፁት የሚያስፈልገው፡- በድን የሆነውን ነገር ባለመንካትና የሚያገቧቸው ሴቶች ነውር ያለባቸው ወይም የሌለባቸው በመሆን ነው። ኃጢአትን የሚያመለክት በዓለም ውስጥ ያለው ግንኙኛውም ነገር እና የኃጢአት መንስሌ የሆነ ግንኙኛውም ነገር ወደ እግዚአብሔር ፊት እንዳይቀርብ በደንብ መጠበቅ አለባቸው።

ምንም እንኳን እግዚአብሔር ልጆቹ ሕይወታቸውን ከኃጢአት እንዲጠብቁ ቢፈልግም እግዚአብሔር መንጋውን እንድንጠብቅለት ለመሪነት ለጠራን ሰዎች በተለይ ይህ በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። በቤተሰብ ሕይወታችን፣ በሞራል (በሕሊናችን) ሕይወታችን፣ በሥራ ሕይወታችን ፣ በመንፈሳዊ ሕይወታችን በሙሉ ሌሎች ሊከተሉት የሚችሉትን የቅድስና ምሳሌነት ሊኖረን ይገባል። እንዲህ ነን ወይ?

በምዕራፍ 21 ውስጥ ለካህናቱ የሚከተሉት መመሪያዎች ተሰጥቷቸዋል።

1. የሞተውን ነገር በመንካት እንዳይረከሱ ጥንቃቄ ግድረግ አለባቸው። ካለፉት ትምህርቶቻችን እንደምታስታውሱት የሞተ ነገር የነካ ሁሉ የረከሰ ይሆን ነበር። ስለዚህም ካህናት የሞተን ነገር በመንካት ወይም የሞተ ሰው ቤት በመግባት እራሳቸውን ግርከሰ አልነበረባቸውም፤ (እሪት ዘጉልቁ 19፡11፣14)። ካህናቱ የቤተሰቦቻቸውን፣ ያላገቡ ልጆቻቸውን፣ የወላጆቻቸውን፣ ወዘተ... የቀብር ሥነ-ሥርዓት ብቻ ሊካፈሉ ይችሉ ነበር።

2. ካህናቱ እራሳቸውን መላጪትና ሥጋቸውን መቁረጥ አይችሉም ነበር። ይህ ትዕዛዝ እንደ አሕዛብ እንዳያለቅሱ የተሰጣቸውን ትዕዛዝ የሚያመለክት ነው።

3. ለጋብቻ በሚመርጡት ሰው ላይ ጥንቃቄ መውሰድ ነበረባቸው። ከባልዋ የተፋታችውንና ድንገል ያልሆነችውን ሊያገቡ አይችሉም ነበር። በእግዚአብሔር ፊት የሚቆመው ካህን ጋብቻ ንጹሕና ለሌሎች እንደምሳሌ የሚቀርብ ሊሆን ይገባዋል። ልጆቹም ቢሆኑ ለወደፊቱ የእሥራኤል ሕዝብ ካህናት የሚሆኑ በመሆናቸው ከንጹሕ የሆነ ግንኙነት የተገኙ ሊሆኑ ይገባል።

4. ልጆቻቸውን መቆጣጠር ነበረባቸው። የልጆቻቸው ሁኔታና አካላትን አባቶቻቸውን ሊያሳዝን ይችላል። ስለዚህም የእግዚአብሔርን ሕግ በግልጽ ሲቃወሙ፣ ለምሳሌ ጋለሞታ በመሆን ይገደሉ ነበር።

5. የአካል እንክን ያለበት ካህን እግዚአብሔርን ማገልገል አይፈቀድለትም ነበር። ዕውር፣ አንካላ፣ ወዘተ... የነበሩ ሁሉ እግዚአብሔርን ለማገልገል ብቁ አልነበሩም። ለመሥዋዕት የሚቀርቡት እንስሳት ነውር የሌለባቸው መሆን እንደሚኖርባቸው ሁሉ፣ እነዚህን መሥዋዕት የሚያቀርቡና መገናኛው ድንኳን ውስጥ የሚገቡ ሁሉ እንክን የሌለባቸው መሆን ነበረባቸው። ሆኖም እንክን ያለባቸው ካህናት ለመሥዋዕት ከሚቀርበው ውስጥ የካህናቱ ድርሻ የሆነውን መብላት ይችላሉ።

እንክን ያለባቸው ካህናት እንዲያገለግሉ ፈቃድ ያልተሰጣቸው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ከአምልኮ ጋር የተያያዙ ነገሮች በሙሉ ነውር የሌለባቸው እንዲሆን መመሪያ አውጥቶ ነበር። ይህ መመሪያ የሚቀርቡትን መሥዋዕቶችንና በእግዚአብሔር ፊት የሚቆሙትን ካህናት የሚያጠቃልል ነው። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ይህን መመሪያ የሰጠው የሞራል ወይም የሕሊና ንጽሕናን እንዲያመለክት ብሎ ነው፤ ያልተለመደ ማንኛውም ነገር የጋጢአት ምልክት ስለሆነ በእግዚአብሔር ፊት መቅረብ የለበትም። ሆኖም በአዲስ ኪዳን ውስጥ እግዚአብሔር ትኩረት የሚሰጠው የውስጥ ንጽሕናን ነው እንጂ ውጫዊ የአካል ጉድለትን አይደለም። አንድ ሰው እውነተኛ የእግዚአብሔር ልጅ ሆኖ ከእግዚአብሔር ጋር ያለው አረግመድ ንጹሕ ከሆነ ማገልገል ይፈቀድለታል። በአዲስ ኪዳን አካል ስንኩል የሆነ ለአገልግሎት መቅረብ አይችልም የሚል ትዕዛዝ የለም። እንዲያውም ከዲያቆናትና ከሽማግሌዎች የሚጠበቀውን ምግባር ስንመረምር እግዚአብሔር ብዙ ትኩረት የሚሰጠው መንፈሳዊና የአስተሳሰብ ብቃት ላይ እንደሆነ እንመለከታለን! (1ኛ ጢሞ. 3)።

28ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 9፡13-14 አንብብ። ኢየሱስ ክርስቶስ ይህን ብቃት የሟላው እንዴት አድርጎ ነው?

ከሌሎቹ ካህናት ይበልጥ ብዙ ሊያሟላቸው የሚገቡ ነገሮች ያሉት ሊቀ ካህኑ ነው። የመጨረሻው ትልቁ መሪ እርሱ በመሆኑ በእግዚአብሔር ፊት ንጽሕናውን መጠበቅ ይኖርበታል። ስለዚህም የሞተ ነገርን የቅርብ ዘመዶቹን እንኳ ቢሆን ሊነካና ሊያለቅስላቸው አይችልም ነበር። ሕዝቡን በእግዚአብሔር ፊት የማቅረቡን ሥራ

ለማሟላት ሲል እራሱን ንጹሕ አድርጎ መጠበቅ ነበረበት። የመገናኛውን ድንኳን ከሚያረክስ ነገር የመጠበቅ ሐላፊነትም ነበረበት።

29ኛ ጥያቄ፡- ከዚህ ትምህርት ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች አስፈላጊ የሚሆን ምን ዓይነት ትምህርት እናገኛለን?

እግዚአብሔር ቅዱስ አምላክ በመሆን እርሱን የሚመለከበትን ሥርዓት በትልቅ ጥንቃቄ ነው ማከናወን ያለብን። የአምልኮውን ሥርዓት ንጽሕናና የምእመናኑ መንፈሳዊ ሕይወት የመጠበቁ ኃላፊነት ከሞላ ነደል የተሰጠው ለመሪዎቹ ነው። በዚህ ምክንያት ነው የመሪነት ሥልጣን በታላቅ ጥንቃቄና ፈሪህ እግዚአብሔር መታየት ያለበት። ሥልጣን ከሰጣቸው ላይ እግዚአብሔር ብዙ ይጠብቅባቸዋል።

* አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 22 አንብብ።

30ኛ ጥያቄ፡- እርኩሳን ሆነው ላለ መሥዋዕት ለሚያቀርቡ ካህናት የተሰጠው ማስጠንቀቂያ ምንድን ነው? (ቁጥር 9)።

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 22 ለካህናቱ የተሰጡትን መመሪያዎች ያካተተ የምዕራፍ 21 ቅጥያ ነው። በዚህ ምዕራፍ ትኩረት የተሰጠው በመገናኛው ድንኳን የእንስሳ መሥዋዕት አቀራረብ ላይ ነው።

1. ካህኑ እርኩስ ከሆነ በመገናኛው ድንኳን እንዳይሠራና መሥዋዕት እንዳያቀርብ ጥንቃቄ መውሰድ አለበት! (ከቁጥር 1-9)። ለምፅ ያለበት ተንቀሳቃሽ እንስሳዎችን ወይም የሞተ እንስሳን ወዘተ... የሚነካ ሁሉ የረከሰ ነበር። ይህም ግለት በመገናኛው ድንኳን ለመሥራት አይችልም ብቻ ሳይሆን ከመሥዋዕቶቹ የካህናቱ ድርሻ ከሆነውም ላይ መብላት አይችልም ግለት ነው። ርኩስ ከሆነ የተለመዱትን ሕግጋት በመከተል እራሱን እንደገና ንጹሕ ማድረግ ነበረበት። ከዚህ በኋላ በእግዚአብሔር ፊት ማገልገል ይችላል ነበር። ርኩስ ሆነው የሚያገለግሉ ሁሉ በእርሳቸው ላይ የእግዚአብሔርን ቅጣትና የሞት ፍርድ እንደጋበዙ ነው የሚቆጠረው።

31ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ቆሮ.11:29-30 ተመልከተው ዛሬ ለእኛ የተሰጠውን ተመሳሳይ ማስጠንቀቂያ አጢን።

2. የካህናቱ ቤተሰብ የሆኑ ብቻ ናቸው በመሥዋዕቱ ላይ የካህናቱ ድርሻ ከሆነው ሊበሉ የሚችሉት! (ከቁ. 10-16)። ካህናት ያልሆኑ ለመሥዋዕት ከቀረበው ላይ ቢበሉ እንደሰረቁ ነው የሚቆጠረው። በዚህ ምክንያት ልክ እንደተበደለ መሥዋዕት የወሰደውን ለካህናቱ መመለስ ይኖርበታል።

3. ለሰለት መሥዋዕት (ትምህርት ሁለትን ተመልከት)። ከሚቀርቡት እንስሳት በቀር ለሌሎቹ መሥዋዕት የሚቀርቡት እንስሳት በሙሉ እንከን የሌለባቸው መሆን አለባቸው! (ከቁጥር 17-25)። ለመሥዋዕት ከመቅረቡ በፊት እንስሳውን የሚመረምረው ካህን እንስሳው ለእግዚአብሔር መሥዋዕት ለመቅረብ ብቁ መሆን ያለመሆኑን ያረጋግጣል፤ (ትንቢተ ሚልክያስ 1:6-14፤ ይህ ትዕዛዝ እንዴት እንደተጣለ የሚያሳይ ምሳሌ ነው)።

4. መሥዋዕትን በተመለከተ የተሰጡ ሌሎች ትዕዛዞች አሉ! (ከቁጥር 26-30)። የስምንት ቀን ዕድሜ ሳይኖረው ማንኛውም እንስሳ ለመሥዋዕት መቅረብ አይችልም ነበር። በተጨማሪም አንድ እንስሳ ከእናቱ ጋር በአንድ ቀን ለመሥዋዕት መቅረብ አይችልም ነበር። ካህናቱም፣ ለምሥጋና መሥዋዕት የሚቀርበውን የእንስሳ ሥጋ በሥርዓቱ መሠረት በጥንቃቄ መመገብ ነበረባቸው።

እሥራኤላውያንን ከግብፅ ያወጣቸው አምላክ ልጆቹ ሙሉ በሙሉ ትዕዛዙን እንዲጠብቁ ይፈልጋል። ይህ በተለይ ከካህናቱ የሚጠበቅ ነው። እግዚአብሔር የሰጣቸውን ትዕዛዛት በሙሉ መጠበቃቸውንና እግዚአብሔርን እንደ ሕይወታቸው ንጉሥ ማከበራቸውን እርግጠኞች መሆን ነበረባቸው። እኛም ብንሆን ከኃጢአት ባርነት ነፃ የወጣነው በእግዚአብሔር ነው። የእግዚአብሔርም ሕግ በፊታችን ነው። ስለዚህም እኛ እራሳችን እግዚአብሔር የሕይወታችን ንጉሥ መሆኑን በፊታችን ያስቀመጠውን ትዕዛዝ በፈቃደኝነት በመጠበቅ ልናሳይና ልንገልጽ ይገባናል።

32ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ኢየሱስ የሕይወትህ ጌታ መሆኑን በምን ዓይነት መንገድ ነው የምትገልጸው?

ለ) ዮሐንስ 14:15 ተመልከት። እኛ እግዚአብሔርን የምንወድ ከሆነ ከእኛ የሚጠበቀው ምንድን ነው?

አምስተኛ ቀን፡- የዚህን ሳምንት ጥናት ከልሰና ለውይይት የተዘጋጁትን ጥያቄዎች በመመልከት ለሳምንታዊው ስብሰባ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊው ስብሰባ፡-

1. ሳምንታዊው የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ክለሳ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ) ኦሪት ዘሌዋውያን 18:1-5 አንብብ። ከእነዚህ ጥቅሶች ከእግዚአብሔር ጋር ከዓለም ጋር ስላለን ግንኙነትና ትእዛዛቱን ስለመጠበቁ አስፈላጊነት የምንግረው ምንድን ነው?

ለ) ኦሪት ዘሌዋውያን 17:11 ደንገነታችን የተመሠረተበትን መመሪያ የሚያሳየው እንዴት ነው?

ሐ) በኦሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 18 ላይ ያሉት ሕግጋት ጋብቻችንን በንጽሕና ለመጠበቅ አስፈላጊ መመሪያዎች ሊሆኑ የሚችሉት እንዴት ነው?

መ) 1. ከኦሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 19 ላይ ከሌሎች ጋር ያለን ግንኙነት በተመለከተ ልንጠብቃቸው የሚገቡን አንዳንድ ትዕዛዞች ምን ምንድን ናቸው?

2. ብዙ ክርስቲያኖች ችግር የሚገጥማቸው ምን ዓይነት ግንኙነቶች ላይ ነው?

3. እነዚህን ጥቅሶች በመጠቀም ክርስቲያኖች ከሌሎች ሰዎች ጋር የበለጠ ጤናማ የሆነ ግንኙነት እንዲኖራቸው ልታበረታታቸው የምትችለው እንዴት ነው?

ሠ) ትምህርት ሃያ አንድ ክርስቲያን የቤተ ክርስቲያንን ንጽሕና መጠበቁ ላይ ስላለው ሐላፊነት የሚያስተምረን ምንድን ነው?

ረ) በአራት ዘሌዋውያን ምዕ.21-22 ላይ በመመርኮዝ እግዚአብሔር እንዴት ከተራው ምዕመን ይልቅ ከመሪዎቹ ብዙ እንደሚጠብቅ ተወያዩ።

5. ጸሎት

ትምህርት ሰባት

አራት ዘሌዋውያን 23-25

የመጀመሪያ ቀን: -

አራት ዘሌዋውያን 23: 1-14

በዚህ ሳምንት አራት ዘሌዋውያን ከምዕራፍ 23-25 ያለውን እንመለከታለን። በዚህ ክፍል ላይ ትኩረት የተሰጠው ነጥብ እሥራኤላውያን ስለሚያከብሯቸው ለየት ያሉ ክብረ በዓላት ነው። በየሳምንቱ የሚያከብሩት የሰንበት በዓል ነበር። ከዚህም በላይ በየዓመቱ በየሰባት ዓመቱ እና በየ አሥራ አምስት ዓመቱ የሚያከብሯቸው ክብረ በዓል ነበሩ።

ክብረ በዓሎች ለእግዚአብሔር ሕዝብ በጣም አስፈላጊ ናቸው። ዋናው ዓላማቸው ለየት ያለ ጊዜ ወስደን እግዚአብሔርን ስላደረገው ነገር እንድናመሰግን ለማድረግ ነው። ብዙዎቹን ክብረ በዓሎች ላይ የምናከብረው በፊት በተከናወኑት ክንውኖች ላይ ነው። ለመጥቀስ ያህል ገና ላይ የኢየሱስ ክርስቶስን የልደት ቀን ነው የምናከብረው። ፋሲካ ላይ ደግሞ የጌታ ኢየሱስን ሞትና ትንሣኤ እናከብራለን። በአራት ዘሌዋውያን የተጠቀሱት አንዳንዶቹ ክብረ በዓሎች ልክ እንደ መሥዋዕቶቹ ወደ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚያመለክቱ ናቸው።

ስለ እነዚህ ልዩ ልዩ ክብረ በዓላት ስናጠና የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ካለህ መዝገበ ቃላት ስለእነዚህ በዓላት ያተተውን ነገር አንብብ።

አራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 23 እና አራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 28-29 የሚመሳሰሉ ምዕራፎች ናቸው። አራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 23 የተፃፈው አዋቂ ካልሆነ ሰው አመለካከት ሆኖ ድግሶቹ መቼ እንደሚደረጉ ያብራራል። አራት ዘሌዋውያን ምዕ. 28-29 ያለው ደግሞ በእነዚህ ቀናት ካህናቱ የሚጠበቅባቸው ነገር ላይ ያተኩራል።

1ኛ ጥያቄ፡- አሪት ዘሌዋውያን 23:1-14 አንብብ። በእነዚህ ጥቅሶች የተጠቀሱትን የተለያዩ ክብረ በዓሎች በዝርዝር ጻፍ።

በዛሬው ዕለት በአይሁዳውያን አቆጣጠር በዓመቱ መጀመሪያ አካባቢ የሚከበሩትን አራት ክብረ በዓሎችንና የሰንበትን ክብረ በዓል እናጠናለን።

1. ሰንበት (ቁጥር 3)

2ኛ ጥያቄ፡- አሪት ዘጸአት 20:8-11 አንብብ። ሰንበትን በተመለከተ እግዚአብሔር ለእሥራኤላውያን የሰጠው ትዕዛዝ ምንድን ነው? እግዚአብሔር የጠቀሰው ሰንበትን ለመጠበቅ መሠረት የሚሆነው ክንውን ምንድን ነው?

«ሰንበት» የሚለው ቃል የመጣው «ማቆም» ከሚለው የዕብራይስጥ ቃል ነው። ይህ ቃል እግዚአብሔር ዓለምን ሲፈጥር ለሰድስት ቀን ያህል ከሠራ በኋላ በሰባተኛው ቀን ሥራውን ማቆሙን የሚያመለክት ነው። እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ዘመን ያሉት ሕዝቦች ይህን የፍጥረት ሥርዓት እንዲከተሉ ፈልጎ ነበር። የሰንበት ቀን ተለይቶ የሚከበረው ለሁለት ምክንያቶች ነው። አንደኛ፡ እግዚአብሔር የሚመለከበት ለየት ያለ ቀን ነው። በሰንበት ቀን የየቀኑ መሥዋዕት ሁለት ጊዜ ነበር ለእግዚአብሔር የሚሠዋው፡ (አሪት ዘኅልቁ 28:9)። ሁለተኛ የሰንበት ቀን፡- ሠራተኞች የሚያርፉበትና ሰውነታቸውን የሚያዝናኑበት ቀን ነው።

እግዚአብሔር የሰንበት ጥበቃን ትልቅ ትኩረት ይሰጠዋል። ስለዚህም ሰንበትን የማይጠብቅ ሁሉ እንደሚሞት እርግጠኛ ነው፡ (አሪት ዘኅልቁ 15:32-35)። በአዲስ ኪዳን ዘመን አይሁዳውያን ሰንበትን በተመለከተ የተወሰኑ ድንጋጌዎችን አውጥተው ነበር። እግዚአብሔር እንዳዘዘው ሰንበትን ለየት ባለ አኳኋን ማከበሩን ሳይሆን ኢየሱስ የተቃወመው እነርሱ ያወጧቸውን እነዚህን ተጨማሪ ድንጋጌዎችን ነው ላለመጠበቅ የወሰነው።

3ኛ ጥያቄ፡- ክርስቲያኖች ለአምልኮ የሚቀርቡት በሳምንት ውስጥ በየትኛው ቀን ነው? ይህስ ለምን ሆነ?

ኢየሱስ ከሙታን ከተነሣ ወዲህ በሳምንት ውስጥ ሰባተኛው ቀን የሆነውን የሰንበት ቀን አናከብርም! የምናከብረው እሁድን ነው። ይህም ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙታን የተነሣበትን ቀን ለማከበር ነው። በሮሜ 14:5-6 እና በቆላስይስ 2:16-17 ላይ ጳውሎስ ትልቁና ዋነኛ የሆነው ነገር የአምልኮው ቀን ሳይሆን በሳምንት ውስጥ በሚገኙት ቀናት በሙሉ በሕይወታችን እኛ እግዚአብሔርን ማስከበራችን እንደሆነ ጳውሎስ ያስተምረናል። ይህም ቢሆን ክርስቲያኖች እላይ ለጠቀስናቸው ሁለት ምክንያቶች ሲሉ እሁድን ማከበር ይገባቸዋል። የእግዚአብሔር ሕዝብ እግዚአብሔርን ለማምለክ የሚሰበሰቡበት ጊዜ ሊሆን ይገባዋል። ሰውነታችንንም የምናዝናናበትና ከሥራችን የምናርፍበት ጊዜ ሊሆን ይገባል። ክርስቲያን ያልሆኑ ሰዎች እንኳ ለሰው ልጅ ጤንነት ይህ የዕረፍት ቀን አስፈላጊ እንደ ሆነ ተገንዝበዋል።

ከሰባት ቀናት ውስጥ አንደኛውን ለይቶ የግስቀመጡ መርህ ለአይሁዳውያን ክብረ በዓሎች ሊከተሉት የሚገባ ባህል እንዲሆን ገፋፍቷል። ተለይቶ የሚከበረው ሰባተኛው ቀን ብቻ ሳይሆን ለየት ባለ ሁኔታ የሚከበሩ ሰባት ክብረ በዓሎችም ነበሩ፤ ከእነዚህም ብዙዎቹ የሚከበሩት በሰባተኛው ወር ላይ ነበር። በተጨማሪም በየሰባት ዓመቱ «የሰንበት ዓመት» ይሆን ነበር። በመጨረሻም ሰባተኛው «የሰንበት ዓመት» ሁሉ በጣም ለየት ያለ ነበር የሚሆነው። ስለዚህ ነገር በዚህ ሳምንት ውስጥ ወደ በኋላ አካባቢ እናጠናለን።

2. ፋሲካ (ክቁጥር 4-5)

4ኛ ጥያቄ፡- አራት ዘጸአት 12:1-30 አንብብ። የፋሲካ በዓል ዓላማ ምን ነበረ?

ዋነኛ የሆነው የመጀመሪያው የአይሁዶች በዓል ይከበር የነበረው በእነርሱ መንፈሳዊ የቀን አቆጣጠር መሠረት በመጀመሪያው ወር ላይ ነበር። አይሁዳውያን ሁለት የቀን መቁጠሪያዎች ነበሯቸው፤ ዓመቱን በመጋቢት ላይ የመጀመሪያው መንፈሳዊው የቀን መቁጠሪያና ዓመቱን በመስከረም ላይ የሚጀመረው ሕዝቡ የሚገልግልበት የቀን መቁጠሪያ ነበር።

የእሥራኤል ወንዶች ተገኝተው ሊያከብሯቸው የሚገቧቸው ሦስት ክብረ በዓሎች ነበሩ። የፈለገውን ያህል ረጅም መንገድ ቢያስኬዳቸውም ክብረ በዓሉን ማከበር ነበረባቸው። ከእነዚህ ውስጥ የመጀመሪያው በዓል የፋሲካ ክብረ በዓል ነው። ሁለተኛው የበዓል ሃምሳ ሲሆን፤ ሦስተኛው ደግሞ የዳሱ በዓል ነው።

የፋሲካው በዓል ሦስት የተለያዩ አካባቢዎችን ያካተተ ነው። በመጀመሪያ ይኸው የፋሲካ በዓል ነበር። በማግስቱ ደግሞ የቂጣ በዓል ይከበራል። በሦስተኛ ደረጃ የመከራቸውን የበኩራት ነጾ የሚያቀርቡበት ክብረ በዓል ነበር። ይህ በዓል የሚከበረው የቂጣው በዓል በሚከበርበት ሳምንት ውስጥ ነው።

«ፋሲካ» የሚለው ቃል የተገኘው «በላይ ግለፍ» የሚል ትርጓሜ ካለው የዕብራይ ቃል ነው። ይህም ቃል የተገኘው እሥራኤላውያን በግብፅ በሚኖሩበት ጊዜ መልአኩ በበራቸው ላይ ቀይ ደም የቀቡትን እሥራኤላውያን ሳይነካ በላያቸው ባለፈበት ወቅት ነው። ይህ የፋሲካ በዓል የሚከበረው ለፋሲካ የተሠዋውን ጠቦት ደም የእግዚአብሔር መልአክ በበርቻቸው ላይ አይቶ የእሥራኤላውያንን የመጀመሪያ ልጆች ሳይገድል ያለፈበትን ቀን ለማክበር ነው። ይህ የፋሲካ በዓል ለአይሁዳውያን ዋነኛው ክብረ በዓል ነው፤ ይከበር የነበረውም በመጀመሪያው ወር በእሥራ ኦራተኛው ቀን ላይ ነው።

በዚህ የፋሲካ ክብረ በዓል ላይ ትኩረት የሚሰጠው በፋሲካ ላይ በሚሠዋው ጠቦት ላይ ነው። በመጀመሪያ ግብፅ በነበሩበት ወቅት እያንዳንዱ ቤተሰብ ጠቦቱን አርዶ ደሙን በበሩ ላይ ቀብቶ የተቀረውን ሥጋ እንዲበላ ነበር የታዘዘው። ዓመታቶቹ በጨመሩ ቁጥር የፋሲካ በዓል አካባቢርም በጣም እያደገ መጣ። በኢየሱስ ዘመን ላይ የተለየ ትርጓሜ ያላቸው ብዙ የአካባቢር ባህሎች ነበሩት። የምርኮውን ጊዜ መራርነት የሚያመለክቱ መራር ቅጠላ ቅጠል ይበሉ ነበር። አራት ለየት ያሉ የወይን ጠጆችንም

ይጠጡ ነበር። ከእነዚህ የወይን ጠጆች መካከል አንደኛውን አንሥቶ ነው ኢየሱስ «ይህ ደሜ ነው» ያለው።

ፋሲካ የእግዚአብሔር በግ የሆነውን የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስን ሞት የሚያመለክት ነው፤ (1ኛ ዮሐ. 1: 29፣ 1ኛ ቆሮ. 5: 7)። እንዲያውም ኢየሱስ የሞተው ይህ በዓል ሲከበር ነው። እርሱ በሞተሉን ሞትና ባረሰለው ደም አግኝነት ነው ሁላችንም ከኃጢአት ባርነት ነፃ ልንወጣ የቻልነው። ዛሬ ይህን የፋሲካ ክብረ በዓል የምናከብረው የኢየሱስን ሞትና ትንሣኤ በማሰብ ነው።

3. የቂጣ በዓል (ክቋጥር 6-8)

ምንም እንኳ በመጀመሪያ ይህ የቂጣ በዓል ተለይቶ የሚከበር ቢሆንም ወደ በኋላ ከፋሲካ ጋር አብሮ ነበር የሚከበረው። ይህ በዓል የሚጀመረው ፋሲካ በተከበረ በማግስቱ ነው። የቂጣ በዓል የሚል ስያሜ የተሰጠው እሥራኤላውያን ከዚህ ቀን አንሥቶ ለሳምንት ያህል ጊዜ እርሾ ያለበት እንጀራ ወይም በቤታቸው እርሾ ያለበትን ግንኛውንም ነገር መብላት ስለማይፈቀድላቸው ነው።

በዚህ ክብረ በዓል ወቅት እሥራኤላውያን ምንም ዓይነት ከባድ ሥራ አይሠሩም ነበር። ይህ ከባድ ሥራ አትሥሩ የሚለው ትዕዛዝ እንደ ሰንበቱ ጊዜ በጣም ከበድ ያለ ባይሆንም የዕረፍትና የመዝናኛ ጊዜ ይሆንላቸው ነበር። በሳምንቱ ውስጥ የመጀመሪያውና የመጨረሻው ቀናት ለየት ያሉ ነበሩ፤ በእነዚህም ቀናት ለየት ያሉ ስብሰባዎች ይደረጉ ነበር። ከብዙ ጊዜ በኋላ ይህ የሳምንት ጊዜ እሥራኤላውያን ታሪካቸውንና እግዚአብሔር የሰጣቸውን ትዕዛዞች የሚማሩበት ጊዜ ነበር። የእግዚአብሔርን ቃል የማንበቢያ ጊዜ ነበር።

ይህ የቂጣ በዓል ሁለት ዓላማዎች ነበሩት። አንደኛው መንፈሳዊ ንጽሕና የሚደረግበት ጊዜ ነው። ኃጢአትን የሚያመለክተው እርሾ ከእሥራኤላውያን ሕይወት ውስጥ መወገድና መፅዳት ይኖርበታል። በዚህ ጊዜ አንድ እሥራኤላዊ ከቤቱ ውስጥ ምንም ዓይነት እርሾ እንደሌለ ማረጋገጥ እንደሚኖርበት ሁሉ በሕይወታቸውም የተደበቀ ግንኛውም ዓይነት ኃጢአት ካለ ለእግዚአብሔር በመናዘዝ ማስወገዳቸውን ማረጋገጥ አለባቸው።

5ኛ ጥያቄ፡ - 1ኛ ቆሮ. 5: 6-8 ተመልከት።

ሀ) በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ እርሾ ከምን ጋር ነው የሚነፃፀረው?

ለ) በሌሎች ላይ ተጣብቆ መኖርን በተመለከተ የእርሾ ተጽዕኖ ምንን ይመስላል? ዳቦ በምን ይመስላል?

በ1ኛ ቆሮንቶስ ጳውሎስ የፋሲካንና የቂጣ ክብረ በዓላትን ያገናኛል። ፋሲካ ኢየሱስ ለክርስቲያኖች የሞተውን ሞት የሚያመለክት ነው። የቂጣ በዓል ደግሞ ክርስቲያኖች እንደ እርሾ ከሚመስሉ በመላው ምዕመን መካከል ተዛምተው ሕይወትን ከሚያጠፉ ኃጢአቶች ነፃ መሆን እንዳለባቸው የሚያመለክት ነው።

ሁለተኛ፡- ይህ የቂጣ በዓል እሥራኤላውያን ከግብፅ ባርነት የወጡበትን ጊዜ የሚያከብር ነው። እግዚአብሔር ታዳጊያቸውና አዳኛቸው እንደሆነ ሊያስታውሳቸው የሚገባ በዓል ነው። ልክ እንደዚሁ እግዚአብሔር የእኛም አዳኝና ታዳጊ ነው። በፋሲካ እግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ አግካኝነት እኛን የታደገበትን ቀን እናከብራለን። በላያችን ላይ የነበረውን የኃጢአት ኃይል ገርስሶ በነፃነት ለእግዚአብሔር የተቀደሰ ኑሮ እንድንኖር ያደረገን መስቀሉ ነው።

4. የመከሩን በኩራት ነዶ በማምጣት የሚከበረው በዓል (ክቂፕር 9-14)

የቂጣ በዓል በሚከበርበት በሁለተኛው ቀን በመገናኛው ድንኳን አካባቢ ለየት ያለ አካባቢ ይደረግ ነበር። እሥራኤላውያን ወደ ተስፋይቱ ምድር ከገቡ በኋላ እያንዳንዱ እሥራኤላዊ ከገብስ ማላው «የበኩራት ነዶውን» ማምጣት ነበረበት። ካህኑም ይህንን ወስዶ በእግዚአብሔር ፊት ይወዘውዘውና ለእግዚአብሔር ያበረከተዋል። የበኩራት ነዶውን ከማበርከቱ ጋር የሚቃጠለውና የደህንነቱ መሥዋዕቶች ይሰጠው ነበር። ይህንን የበኩራት ነዶ እስከሚያበረከቱ ድረስ እሥራኤላውያን ከአዲሱ እህል ላይ ምንም አይበሉም ነበር።

በእሥራኤል የቂጣ በዓል ይከበር የነበረው ገብሱ አሸቶ ለአጪዳ በሚደርሰበት ወቅት ነበር። ይህ ከላይ የጠቀስነው በዓል የሚከበረው ለሁለት ዋና ዋና ምክንያቶች ነው፡- አንደኛ፡ የመከሩ ጊዜ በሚደርሰበት ወቅት እግዚአብሔር ሥጋዊ ፍላጎታቸውን በማሟላቱ ለማመስገን ነው። ሁለተኛ፡ ከሚያመርቱት የእግዚአብሔርን ድርሻ የሚሰጡበትና ያመረቱት ሁሉ የራሳቸው ሳይሆን የእግዚአብሔር እንደሆነ የሚገልጹበት ጊዜ ነው። የተረፈውን ለእግዚአብሔር ከመስጠት የመከሩን በኩራት ነበር የሚሰጡት።

6ኛ ጥያቄ፡- የእኛ እሥራትና በኩራት አሰጣጥ ከዚህ ጋር መመሳሰል ያለበት እንዴት ነው?

ይህ በኩራት የሆነውን ነገር የማቅረቡ ጉዳይ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በተለይም ኢየሱስ ክርስቶስንና የጥንት አማኞችን እንደ በኩር አድርጎ መቁጠር የተለመደ ነበር።

7ኛ ጥያቄ፡- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት፡ ሮሜ 8:23፣ 1ቆሮ.15:20።

ሀ) በኩር ተብለው የሚጠሩት ነገሮች ምንድን ናቸው?

ለ) ጳውሎስ ይህንን ስያሜ የተጠቀመው ምን ለማለት ፈልጎ ነው?

8ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከእነዚህ ክብረ በዓሎች የሚመሳሰሉ በቤተ ክርስቲያን ህምታከብራቸው ምን ዓይነት ክብረ በዓሎች አሉ?

ለ) የትኞቹ ዓይነት ክብረ በዓሎች ናቸው እኛ የሌሉንና በአምልኮ ሥርዓታችንም ለእግዚአብሔር ክብር ስንል ልንከተላቸው የሚገቡን?

ሐ) እግዚአብሔር ከሰጠን ሥጋዊ በረከቶች በተመለከተ እንዴት አድርገን ነው ለእግዚአብሔር ያለን ምሥጋና የምንገልጸው?

እሪት ዘሌዋውያን 23፡ 15-44

9ኛ ጥያቄ፡ - እሪት ዘሌዋውያን 23፡ 15-44 አንብብ። በዚህ ክፍል የተጠቀሱትን ክብረ በዓላት በዝርዝር ጻፍ። የሚቻል ከሆነም የእነዚህን ክብረ በዓላት ዓላማዎ ጻፍ።

5. የበኩራት ቁርባን ክብረ በዓል (ከቁጥር 15-22)

በቂጣ በዓል ወቅት የበኩራት ነዶውን ካቀረቡ ከሃምሳ ቀን በኋላ ሌላ ክብረ በዓል ነበረ። ይህ ክብረ በዓል የተለያዩ ስያሜዎች ነበሩት፤ እነዚህም፡ - የበኩራት ቁርባን ክብረ በዓል፣ «የበኩራት ነዶ ቀን» ወይም «ኢንጤቆስጤ» ይባላሉ። በግሪኩ ቋንቋ ኢንጤቆስጤ የሚባል ስያሜ የተሰጠው ሌሎች ክብረ በዓላት ከተከበሩ ከሃምሳኛው ቀን በኋላ በመከበሩ ነው።

ይህ የበኩራት ቁርባን ክብረ በዓል የሚከበረው የገብሱ አጪዳ ከተጠናቀቀ በኋላ ነው። ስለዚህም ዋነኛው ዓላማው እግዚአብሔር የሚበሉትን ምግብ ስለሰጣቸው ለማመስገንና እንደ ክብረ በዓል ለማክበር ነው ምስጋናቸውን የሚገልጹት፤ ለእግዚአብሔር የተለያዩ መሥዋዕቶችን ማቅረብና ከሰጣቸው ውስጥ የተወሰነው ክፍል ለሱ መልስ በመስጠት ነው። ይህም ቀን ድሆችንና በመካከላቸው የሚኖሩትን እንግዶች የሚያስቡበትና ለጋስ የሚሆኑበት ጊዜ ነው። ማሳቸውን ሙሉ ለሙሉ እንዲያጭዱና ሌላ የመቋቋሚያ መንገድ ለሌላቸው በመካከላቸው ለሚገኙ ድሆችና እንግዶች የማሳቸውን ዳር ዳሩን እንዲተዉላቸው ታዘዋል። በእዚህ ቀን ድሆችና ካህናቱ በሕዝቡ ለጋስነት ብዙውን የሚፈልጉትን ነገር ያገኛሉ።

ከአዲስ ኪዳን ላይ እንደምንረዳው እግዚአብሔር በቤተ ክርስቲያን ላይ መንፈስ ቅዱስን ያፈሰሰው በዚህ የበዓል ቀን ነው። በብሉይ ኪዳን ይከበር የነበረው እግዚአብሔር የሚሰጠው ሥጋዊ በረከት ነበር! ኢንጤቆስጤ ግን እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን በመላክ በሕዝቦቹ ላይ የሚያወርደውን ታላቁን መንፈሳዊ በረከት ነው የሚጠባበቀው።

6. የመለከት ድምፅ መታሰቢያ (ከቁጥር 23-25)

የመጨረሻዎቹ ሦስት ክብረ በዓላት ማለትም የመለከት ድምፅ መታሰቢያ የሰርየት ቀንና የዳስ በዓል ይከበሩ የነበረው በሰባተኛው ወር ላይ ነበር። ይህ ሰባተኛ ወር ይውል የነበረው ከወይንና ከሱፍ የመከር ጊዜ በኋላ ነበር። የዝናቡ ወቅት ከመድረሱና አዳዲስ ዘሮች ከመዘራታቸው በፊት ነው ይህ በዓል የሚከበረው።

በሰባተኛው ወር በመጀመሪያው ቀን ላይ ካህናቱ መለከተቻቸውን እንዲነቱ ታዘዋል። ለዚህም ነው ይህ በዓል የመለከት ድምፅ መታሰቢያ በመባል የሚታወቀው። ይህ ቀን በሕዝቡ የቀን መቁጠሪያ መሠረት የመጀመሪያው ቀን ነው! ዛሬም እንደ አይሁዳውያን አዲስ ዓመት ይከበራል። ይህ ለምን መታሰቢያ እንደሚከበር ባይነገረንም

በዚህ ቀን መላው እሥራኤል ተሳስቦ ለእግዚአብሔር መስዋዕት ያቀርብ ነበር። ምንም ፃይነት የተገባር ሥራ አይሠራም ነበር።

7. የስርየት ቀን (ክቋጥር 26-32)

ይህን ጥንኛ የሆነ ክብረ በዓል፣ ከዚህ በፊት በጥልቀት አጥንተነዋል፣ (ዘሌዋ. ምዕራፍ 16)። ለማንኛውም እስኪ የበዓሉን ዓላማ እንደገና እንመልከት። የስርየት ቀን ሁለት ዓላማዎች አሉት ብለናል። በመጀመሪያ የእሥራኤል ሕዝብ ኃጢአት የሚሰረደበት ጊዜ ነው። ሁለተኛ፣ የመገናኛው ድንኳን ለሚቀጥለው ዓመት አምልኮ ዝግጁ እንዲሆን የሚፀዳበት ጊዜ ነበር።

ምናልባት ይህ በዓል ከሌሎቹ በዓላት በታላቅ ክብር የሚከበር ሊሆን ይችላል። ሕዝቡ እራሱን የሚክድበት ጊዜ ነበር። ይህም በመገምገም በመጸለይ ኃጢአታቸውን ተናዘው እራሳቸውን ለበዓሉ ዝግጁ ማድረግ እንዳለባቸው የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። ልክ እንደ ሰንበት ቀንም ምንም ፃይነት ሥራ አይሰሩም ነበር።

እንደምናስታውሰው ይህ በዓል ፍጻሜውን ያገኘው በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ኃጢአታችንን በመስቀሉ ላይ ተሸክሞ ከኃጢአታችን እንድንነፃ አድርጓል።

8. የዳስ በዓል (ክቋጥር 33-44)

ይህ የመገናኛው ድንኳን ድጉስ በመባልም የሚታወቀው ክብረ በዓል ከሌሎቹ ዓመት በዓሎች ሁሉ በጣም በደስታና በሐሴት የሚከበር ነው። በመጨረሻ የሚከበረውን ይህን ዓመት በዓል መላው የእሥራኤል ወንድ መካፈል ነበረበት። ሰብሉ በሙሉ ተሰብስቦ የሚያልቅበት ጊዜ በመሆኑ እግዚአብሔር ስላደረገላቸው ችርታ በታላቅ ደስታ ሐሴት የሚያደርጉበት ጊዜ ነው። በእነዚህ ሰባት ቀናት ውስጥ ለየት ያሉ መስዋዕቶች ለእግዚአብሔር ይሰጧል ነበር።

የዚህ ክብረ በዓል ጥና ዓላማ እሥራኤላውያን በምድረ በዳ ለእርባ ዓመት ያክል በተንከራተቱበት ጊዜ እግዚአብሔር ያደረገላቸውን ችርታ ለማስታወስ ነው። በዚህም ምክንያት ነው፣ ከቤቶቻቸው ወጥተው ትናንሽ ዳሶች የሚሠሩት። ለሰባት ቀን በዳስ ውስጥ በመሆን እግዚአብሔር በድሮው ጊዜ እንዴት እንደረዳቸውና አሁንም ላያቋርጥ እንዴት የዕለት ፍላጎታቸውን እንደሚያሟላቸው የሚያስቡበትና ጌታን የሚያመልኩበት ጊዜ ነው።

ወደ አዲስ ኪዳን ዘመን አካባቢ ከበዓላት ሁሉ በጣም ገናና የነበረው ይህ በዓል ነበር። በዓሉም ተበታትነው የሚገኙት አይሁዳውያን በሙሉ ለዚህ በዓል ለመድረስ ሲሉ ወደ ኢየሩሳሌም ይመጡ ነበር። ዓመታት ባለፉ ቋጥር ይህም በዓል የሚከበርባቸውም ሥርዓቶች ጨመሩ። አይሁዳውያን ይህ በዓል መሢሁ መጥተ ሲገዛ እግዚአብሔር የሚያወርደውን በረከት እንደሚያመለክት አድርገው ነው የሚመለከቱት። በዚህ ሳምንት ውስጥ የሚሰጡት ሰባ ወደፈናች ሰባዎቹን የአሕዛብ ነገሥታት የሚወክሉ ሲሆን ወደ በኋላ ስለሚያገኙት ደኅንነትም የሚያመለክቱ ናቸው።

በቤተ መቅደሱ ውስጥ ይበሩ የነበሩት ትላልቅ ሻማዎች ከኢየሩሳሌም ተነሥቶ በዓለም ላይ የሚበራውን የእግዚአብሔርን ብርሃን ያመለክታል። በቤተ መቅደሱ የሚያደርጉት የውኃ ክብረ በዓላት ደግሞ የመንፈስ ቅዱስን መውረድ የሚያመለክቱ ናቸው።

10ኛ ጥያቄ:- መሢሕ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ እነዚህን የአይሁዳውያን ተስፋዎች ያሟላው እንዴት ይመስላል?

በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 7-8 ላይ ኢየሱስ ወደ ዳሱ በዓል እንደሄደ እናነባለን። ካህናቱ በመሠዊያው ላይ ውኃ ሲያፈሱ ኢየሱስ «ማንም የተጠግ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ» ብሎ ጮኸ። ዮሐንስም ይህ መንፈስ ቅዱስን የሚያመለክት ነው አለ፤ (ዮሐ.7:37-38)። በኋላም እነዚያ ትላልቅ ሻማዎች እየበሩ ሳለ «እኔ የዓለም ብርሃን ነኝ» ብሎ ተናገረ፤ (ዮሐንስ 8:12)። ኢየሱስ ይህ የዳስ በዓል ለአይሁዳውያን የሚያመለክተውን ተስፋ ሁሉ እንደሚያሟላ ነው የሚናገረው። ሆኖም ይህንን አላዩም አላመኑትም። በምትኩም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ሰቀሉት። ይህም በመሆኑ የአሕዛብና የአይሁዳውያን የደንገነት መንገድ ተከፈተ፤ መንፈስ ቅዱስም ካላይ ወረደ።

አንዳንድ ክርስቲያኖች ይህ ክብረ በዓል ኢየሱስ ክርስቶስ ጳጉሞ ተመልሶ በአሕዛብ ላይ ከነገሠ በኋላ ለሰው ልጅ በሙሉ የሚወርደውን በረከት እንደሚያመለክት አድርገው ይመለከታል።

11ኛ ጥያቄ:- ከእነዚህ በዓላት ስለ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስና ስለ ሰግደት ምን እንግራለን?

ሦስተኛ ቀን:-

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 24

12ኛ ጥያቄ:- አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 24 አንብብ። ሀ) ከቁጥር 1-9 በመገናኛው ድንኳን ያለውን አምልኮ በተመለከተ ለካህናቱ የተሰጡት መመሪያዎች ምንድን ናቸው?

ለ) እግዚአብሔርን የተላደበ ሰው ምን ዓይነት ቅጣት ነበር የሚሰጠው።

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 24 ለየት ያሉ ክብረ በዓላትን በሚጠቅስ ጽሑፍ መካከል ጣልቃ ገብ ነው። አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 23 በዓመቱ ውስጥ የሚከበሩትን ክብረ በዓላት የሚያትት ነው። አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 25 ደግሞ ለየት ስላሉ የሰንበት ዓመትና ስለ ኢዩቤልዩ ዓመት ያትታል።

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 24 ሦስት ዋና ዋና ሐሳቦችን ያመለክታል። በመጀመሪያ በመገናኛው ድንኳን በተቀደሰው ሥፍራ ውስጥ የካህናቱ የተለየ ሥራ ምን እንደሆነ ይናገራል። ሁለተኛ እግዚአብሔርን ተላድቦ በድንጋይ ስለተወገረ ሰው ይናገራል። በሦስተኛ ደረጃ ደግሞ የተለያዩ ጥፋት የሚያጠፉትን ሰዎች እንዴት በትክክል እንደሚቀጡ የሚገልጹትን መመሪያዎች አካትቷል።

1. በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ያለው የካህናት ሥራ (ከቁጥር 1-9)

በዚህ ሥፍራ ካህናቱ በተለይም ሊቀ ካህኑ መገናኛው ድንኳን ውስጥ ሆኖ በተቀደሰው ሥፍራ ሊያከናውናቸው የሚገቡትን ስለ ሁለት ሥራዎች እናጠናለን፤ እነዚህ ሥራዎች የዘወትር ሥራዎች ናቸው። እንደምታስታውሰው በተጠቀሰው ሥፍራ ውስጥ ሦስት የአምልኮ ዕቃዎች ይገኛሉ። እነዚህም የዕጣን መሠዊያው መቅረዙና ገበታው ናቸው። እነዚህ መመሪያዎች መቅረዙንና ገበታውን በተመለከተ ነው የተሰጡት።

ሀ) መቅረዙ (ከቁጥር 1-4) በመቅረዙ ውስጥ ተገቢውን ዘይት አድርጎ በሰባቱም በኩል እሳት በእግዚአብሔር ፊት ሁሉ መንገዱን የሚረጋገጡ ሐላፊነት የተጣለው በሊቀ ካህኑ ላይ ነው። በማለዳና በማታ ሊቀ ካህኑ እየገባ ልክ እንደ ኩራዝ ሁሉ አዲስ የወይራ ዘይት መጨመር ነበረበት። መብራቱ በጭራሽ መጥፋት አልነበረበትም።

ለ) የኅብስቱ ገበታ (ከቁጥር 5-9)፡- በየሳምንቱ አዳዲስ ኅብስት እየጋገሩ በገበታው ላይ መተካት ነበረባቸው። አሥራ ሁለት ኅብስት መጋገር ነበረባቸው፤ ለአሥራ ሁለቱ የአሥራኤል ነገዶች አንድ አንድ ማለት ነው። ኅብስቱን በሁለቱ ተርታ አድርገው ነበር የሚያስቀምጡት። ሰንበት ላይ ሁሉ ካህናቱ በገበታው ላይ አዲስ ኅብስት ያደርጉና የበፊቱን ኅብስት እዚያው መገናኛው ድንኳን ውስጥ ሆነው ይበላሉ።

2. የተሳዳቢው በድንጋይ መወገር (ከቁጥር 10-16)

ሙሴ ከእግዚአብሔር ላይ እነዚህን ሕግጋት በመቀበል ላይ እያለ አንድ በጣም ከባድ የሆነ ነገር በእሥራኤላውያን መኖሪያ ሠፈር ውስጥ የተደረገ ይመስላል። አንድ እናቱ እሥራኤላዊት አባቱ ደግሞ ግብፃዊ የሆነ ሰው እሥራኤላዊ ከሆነ ሰው ጋር ተጣላና ሰውዬውን ለመርገም ሲል የእግዚአብሔርን ስም ይጠቀማል። እንደምታስታውሰው በአሪት ዘጸአት ምዕራፍ 20 ላይ ካሉት ትዕዛዞች መካከል «የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ» የሚል ነው። ከእግዚአብሔር አፍ ሰውዬውን እንዴት አድርገው እንደሚቀጡት እስኪነገራቸው ድረስ በግዞት አስቀመጡት። እግዚአብሔርም ሰውዬውን በድንጋይ ወግረው እንዲገሉት አዘዘ። ሰውዬው ሲራገም የሰሙ በሙሉ እንዲወግሩት ታዘዋል። እግዚአብሔርን የመሳደብ ቅጣት ሞት ነበር።

ለእኛ ይህ ፍርድ የጭካኔ ፍርድ ሊመስለን ይችላል ሆኖም ይህ ለእሥራኤላውያንና ለእኛ የተሰጠን በእግዚአብሔር ስም አጠቃቀም ላይ ጥንቃቄ እንድንወስድ ተብሎ ነው። ይህ በቀላሉ ልናየው የሚገባን ነገር አይደለም። ሆኖም አንዳንድ ሰዎችም ክርስቲያኖች እንኳ በእግዚአብሔርም ሆነ በኢየሱስ ስም ለመማል ይፈጥናሉ። በዚህ ምክንያት የእግዚአብሔርን ስምና ክብር በማውረድ ጌታን በንቀት ይመለከቱታል። ለምሳሌ አዎ ወይም አይደለም ማለቱ በቂ ሆኖ ሳለ በችኮላ «እግዚአብሔርን» ብለን በመማል የእግዚአብሔርን ስም ክብር እናሳጣዋለን። ያለ ምንም ጥቅም «ኢየሱስን» በማለት ደግሞ የሰሙን ክብር ዝቅ እናደርገዋለን።

13ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ክርስቲያኖች «እግዚአብሔርን» ወይም ይህን የመሰሉ መሐላዎች በመጠቀም የእግዚአብሔርን ስም ሲያቃልሉ ሰምተህ ታውቃለህ?

ለ) ለምንድን ነው ይህን የሚያደርጉት?

ሐ) ይህ በእግዚአብሔር ስም ላይ የሚያስከትለው ነገር ምንድን ነው?

3. በትክክል ለመቅጣት ሲባል የተሰጡ መመሪያዎች (ከቁጥር 17-23)

በብሉይ ኪዳን ዘመን የቅጣት ሕግ ዐይን ለዐይን፣ ጥርስ ለጥርስ፣ ስብራት ለስብራት ነበረ ይህን ቃል በቃል ስንመለከተው አንድ ሰው ዐይንህን ካወጣህ አንተ ደግሞ የሌላ ሰውን ዐይን አውጣ የሚል ትዕዛዝ አይደለም ያለው፤ (ለምሳሌ ኦሪት ዘጸአት 21:26-27)። የዚህ ትዕዛዝ ዓላማ ቅጣቶችን የተወሰኑ አድርጎ ጎጂው ሰው እኩል በሆነ ቅጣት እንዲቀጣ ቅጣቶች ሁሉ በትክክል እንዲከናወኑና የጎሳ ወይም ግላዊ የሆኑ አመለካከቶችን እንዳይዙ ለማድረግ ነው። ስለዚህም ለእሥራኤላውያንና አብረዋቸው ለሚኖሩ የውጭ አገር ሰዎች የሚከተሉት መመሪያዎች ተሰጥተዋቸዋል፡-

ሀ) አንድ ሰው ሰውን ከገደለ እራሱ መገደል ነበረበት።

ለ) የሰው እንስሳን የሚገድል ሰው ለባለቤቱ ተመሳሳይ እንስሳን ለመግዛት በቂ የሚሆን ካሣ መክፈል አለበት።

ሐ) አንድ ሰው የባልንጀራውን አካል ቢጎዳ ተመጣጣኝ ካሣ መክፈል አለበት።

14ኛ ጥያቄ፡- ይህ የቅጣት ሕግ ለውዴው ወይም ቤተሰቡ ቁጭቱን እንዳይወጣ ሊያደርገው የሚችለው እንዴት ነው?

15ኛ ጥያቄ፡- ግቴዎስ 5:38-41 አንብብ። ኢየሱስ ክርስቲያኖችን ይህንን ሕግ እንዴት መጠበቅ እንዳለባቸው ነው የተናገረው?

ሰዎች ማድረግ ያለባቸውን ትልቁን ነገር ለመጠቀም ሲል ኢየሱስ የሚጀምረው ከብሉይ ኪዳን ነው። በእግዚአብሔር ዐይን ዋነኛ የሆነው መበቀል ሳይሆን ፍቅርና ምሕረት ማድረግ ነው። ስለዚህም ሌሎች ሲበድሉን እነርሱን ከመበቀል ይቅር ልንላቸው እንደሚገባን ተነግሮናል።

16ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አንተ የምታውቀው ሰው እንደዚህ ዓይነት የይቅርታ መንፈስ ያላየሽው ወይም ያላየህ እንዴት ነው?

ለ) ብዙ ክርስቲያኖች ይቅርታ ከማድረግ ይልቅ ለመበቀል የሚገፉት ለምንድን ነው?

አራተኛ ቀን፡- አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 25

17ኛ ጥያቄ፡- እሥራኤላውያን በዓመተ-ሰንበት ወቅት ማድረግ የሌለባቸው ነገር ምን ነበር?

18ኛ ጥያቄ፡- በዚህ ዓመተ-ሰንበት ያደርጓቸው የነበሩ ሌሎች ነገሮች ምን ምን ናቸው? (አሪት ዘጳግም 15:1-18 ተመልከት)።

19ኛ ጥያቄ፡- የኢየሱሳይን ዓመት በተመለከተ ለእሥራኤላውያን የተሰጠው ትዕዛዝ ምን ነበር?

አራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 25 ስለ ሁለት ለየት ያሉ ዓመታት ያትታል። የመጀመሪያው ዓመት ዓመተ-ሰንበት ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ የኢየሱሳይን ዓመት ነው።

1. ዓመተ-ሰንበት (ከቁጥር 1-7)

በየሰባት ዓመቱ እሥራኤላውያን ለየት ያለ ዓመተ-ሰንበት የሚባለውን ያከብራሉ። ዓመተ-ሰንበት የሚል ስያሜ የተሰጠው በዚህ ዓመት ውስጥ ምንም ዓይነት እርሻ ስለማይዘራ የዕረፍት ዕለት በመሆኑ ነው። ምድሪቱም ሰዎቹም ማረፍ ነበረባቸው።

በዚህ የዕረፍት ዓመተ-ሰንበት ሦስት ዋና ዋና ነገሮች ይከናወናሉ። በመጀመሪያ እርሻቸው እዳሪ ይሆናል፤ መዝራት፣ ማረስ ወይም ማጨድ የለም። በምትኩ መሬቱ ታርሶ ጦሙን ማደር ነበረበት። በዚህ ወቅት በዘረቀደ ያልተቆረጠውና የበቀለውን እህል ብቻ ነበር መሰብሰብ የነበረበት። ይህ እህል የሁሉም በተለይ ገን የድሆች ሰዎች ነበር። በዚህም ዓይነት ምድሪቱና ሰዎቹ ለየት ያለ የዕረፍት ጊዜ ነበራቸው።

ሁለተኛ፤ በዚህ ዓመት እሥራኤላውያን ሁሉ የሚሠረዝላቸው ይመስላል፤ (አራት ዘዳግም 15፡1)። ነገር ግን በዚህ ዓመት የሚሠረዝላቸው ዕዳ ያለፈውንም ጊዜ ሁሉ ይሁን ወይስ መኸር በመጥፋቱ ምክንያት በዚሁ ዓመት የተበደሩት መሆኑ ግልጽ አይደለም።

ሦስተኛ አይሁዳዊ የሆኑ ባሮች ነፃነት የሚያገኙበት ወቅት ነው፤ (አራት ዘዳግም 15፡12)።

እግዚአብሔር እነዚህን ትዕዛዞች የደነገገው ለምንድን ነው? ቢያንስ ቢያንስ ሁለት ምክንያቶች አሉ፡ እነርሱም፡-

1. ምድሪቱ እንድታርፍና እንድትዳብር ጊዜ ለመስጠት ነው። ዛሬ እንደምናውቀው አንድ መሬት ያለ ማቋረጥ የሚታረስ ከሆነና አንድ ዓይነት ዘር ብቻ የሚዘራበት ከሆነ የመሬቱ የማልማት ኃይል ይቀንሳል። ስለዚህም እግዚአብሔር ይህንን ዓይነት ነገር የተጠቀመው መሬቱ የማልማት ኃይሉን እንዲያድስ ለማድረግ ነው።

2. እሥራኤላውያን ዐይናቸውን ሁሉን ነገር በሚሰጣቸው በእግዚአብሔር ላይ እንዲያደርጉ ለማስተማር ነው። ስለዚህ ምድራዊ ሕይወት የሚያስፈልጉ ነገሮችን በማየት ፈንታ የሕዝቡ ሀሳብ በእግዚአብሔር ላይ ያተኮረ እንዲሆን ነው እርሱ ይህን ዓመት ለየት እንዲል ያደረገው። የዕለት ምግባቸውን ለማግኘት የእርሱን እጅ መመልከት ነበረባቸው። ጊዜያቸውን እርሱን በማምለክ ማሳለፍ ነበረባቸው።

20ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህ ሁለተኛው ምክንያት በማቴዎስ 6፡33 ላይ ካለው የኢየሱስ ትዕዛዝ የሚመሳሰለው እንዴት ነው? ለ) ይህን ትዕዛዝ በሕይወትህ መጠበቅህን የምታሳየው እንዴት ነው?

2. የኢየሱሳይን ዓመት (ከቁጥር 8-55)

በየሐምሳ ዓመቱ ደግሞ ሌላ ለየት ያለ ዓመት ነበር። ይህም ዓመት የኢዮቤልዩ ዓመት በመባል ይታወቃል፤ (ቁጥ. 13)። አንዳንድ ምሁራን ይህ የኢዮቤልዩ ዓመት በየአርባ ዘጠኝ ዓመቱ ነው የሚከበረው ብለው ያስባሉ፤ በሌላ አነጋገር፤ በየሰባት የሰንበት ዓመት ማለት ነው። በብዙ መልኩ እንደ ዓመተ-ሰንበት ነው፤ ሆኖም ይህን ዓመት በተመለከተ የተሰጡ ለየት ያሉ መመሪያዎች ነበሩ።

ልክ እንደ ዕረፍቱ ዓመተ-ሰንበት ምንም ዓይነት ዘር አይዘራም፤ ሰብልም አይሰበሰብም። የኢዮቤልዩ ዓመት 50ኛው ዓመት ከሆነ ለሁለት ዓመት ያክል ምንም ዓይነት እርሻ አያርሱም ነበር ማለት ነው። ይህም ለዓመተ-ሰንበቱና ለኢዮቤልዩው ዓመት ነው። የሚበሉትን ምግብ ከየት ያገኛሉ? እግዚአብሔርን በደንብ ከታዘዙ እግዚአብሔር በስድስተኛው ዓመት ላይ ለሰባተኛውም ዓመት የሚበቃ ምግብ እንደሚሰጣቸው ቃል ገብቶላቸዋል። ልክ እንደዚሁ በአርባ ስምንተኛው ዓመት ላይ ለአርባ ዘጠነኛውና ለሐምሳኛው ዓመት እስከ ሐምሳ አንደኛው የመከር ጊዜ የሚያደርሳቸውን ምግብ ይሰጣቸዋል። እሥራኤላውያን የእግዚአብሔርን ቃል ኪዳናች ጠብቀው በእነርሱም ለመታመን ፈቃደኝነታቸው የሚፈተንበት ትልቅ ትዕዛዝ ነው።

21ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር ሥራችንን ለሁለት ዓመት ትተን በሱ ችሮታ ላይ እንድንታመን ትዕዛዝ ቢሰጠንስ እንታዘዘዋለን? በሕይወታችን ልንጠብቀው ከሚገባን ከዚህ ሁለት ዓመት ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን ግንኙነት በተመለከተ የምንማረው ነገር ምንድን ነው?

የኢዮቤልዩ ዓመት በሁለት ዋና ዋና ነገሮች ላይ ያተኩራል። አንደኛ በአይሁዳውያን እጅ ውስጥ ባለው ንብረት ላይ ያተኩራል። እንደምታስታውሰው እሥራኤላውያን ወደ ከነዓን ምድር በገቡበት ወቅት ምድሪቱን በየነገዱ ከከፋፈሉ በኋላ ነው ለእያንዳንዱ ቤተሰብ የተወሰነ የመሬት ክልል የሰጡት። ነገር ግን የማን መሬት ነበር? አሪት ዘሌዋውያን 25:23 መሬቱ ወይም ምድሪቱ የእግዚአብሔር እንደሆነች ይናገራል። ለእያንዳንዱ ቤተሰብ መሬቱን የሰጠው እርሱ ሲሆን እነርሱ የምድሪቱ ጭሰኞች ነበሩ። የእግዚአብሔር በመሆኗ ምድሪቷን ሊሸጡ አይችሉም ነበር። ሆኖም አንድ ሰው የገንዘብ ችግር ቢደርስበት ምን ማድረግ ይችላል? አሪት ዘሌዋውያን 25:14-34 የሚከተለውን መመሪያ ይሰጣል፡-

1. እሥራኤላዊው በተሰጠው ምድር ላይ ያለውን ሰብል ሊሸጥ ይችላል። ስለዚህም በምድሩ ላይ ያለውን ሰብል ሊሸጥ ለኢዮቤልዩ ዓመት ምን ያህል ጊዜ እንደሚቀረውና ምድሪቱ ምን ያህል ሰብል እንደምትሰጠው ማመዛዘን ነበረበት። እግዚአብሔር ከሰብሉ የሚገዙት ሰዎች ለደሃው ሰውዬ ተገቢ ድርሻውን እንዲከፍሉና በሰውዬው እንዳይጠቀሙ ማስጠንቀቂያ ሰጥቷቸዋል።
2. አንድ እሥራኤላዊ ንብረቱን ለመሸጥ ቢገደድ የቅርብ ዘመዱ የሆነ ሰው ያንን መሬት ለመግዛት ጥረት ማድረግ አለበት እንጂ ሌላ የውጪ ሰው እንዲገዛው ማድረግ የለበትም።

3. የመጀመሪያው ባለንብረት መራቱን መልሶ ለመግዛት ብቁ ከሆነ የመግዛት መብቱ የተጠበቀ ነው። ሆኖም እስከ ኢየሴልዩ ዓመት ድረስ ያለውን የሰብሉን ጥጋ ለገዛው ሰውዬ መክፈል አለበት።

4. በኢየሴልዩ ዓመት ላይ ንብረቱ ለቀድሞው ባለንብረት መመለስ ነበረበት። በዚህም ዓይነት ንብረቱ ሁሉ በቀድሞው ሰው እጅ ውስጥ ይቀመጣል።

5. በከተማ ውስጥ ያለ ግንኙውም ዓይነት ንብረት ሊሸጥ ይችላል። ባለንብረቱ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ንብረቱን መልሶ መግዛት ካልቻለ ንብረቱ የአዲሱ ባለቤት ቋሚ ንብረት ይሆናል። ይህ ሕግ የማይሠራው ለሌላው ያን ብቻ ነው።

6. ሌዋውያን እንደሌሎቹ ነገዶች የራሳቸው የሆነ መራት አልነበራቸውም። በምትኩ አርባ ስምንት ከተሞችና በአካባቢዎቻቸው ያለው መራት ነበር የተሰጣቸው፤ (አሪት ዘጉል 35:1-8)። እነዚህ ሌዋውያን ቤተቻቸውን ሊቤገዩ ይችላሉ፤ በኢየሴልዩም ዓመት ላይ ወዲያውኑ ይመለሰላቸዋል።

በዚህ በኢየሴልዩ ዓመት የሚሆነው ሌላው ሁለተኛ ነገር የአይሁዳውያን ባሪያዎች ነፃ መውጣትና መለቀቅ ነው። (ከቁጥር 39-55)። በመሠረቱ አይሁድ የሆነ ሰው እንደ ተራ ባሪያ ሊገዛና ሊቆጠር አይችልም። ተቀጥሮ እንደሚሠራ ሰው ነበር የሚቆጠረው። የሚከተለው መመሪያ ብድራቱን ለመክፈል ሲል እራሱን ለባርነት አሳልፎ ለሚሰጥ ድሃ አይሁዳዊ የተሰጠ ነው፡-

1. በኢየሴልዩ ዓመት ምግተኛው ከቤተሰቡ ጋር ተለቅቆ ወደ ትውልድ አገሩ እንዲሄድ ይፈቀዳል።

2. ጌታው ባሪያውን በርኅራሄ መግዛት ነበረበት። እግዚአብሔር ነፃ ሲያወጣቸው እሥራኤላውያን እራሳቸው የግብዎች ባሪያ እንደነበሩ በማስታወስ ነው ባለንብረቱ ሊያስተዳድረውና ሊገዛው የሚገባው።

3. ቋሚ ባሪያዎች ሊሆኑ የሚችሉት አይሁዳዊ ያልሆኑ ብቻ ናቸው።

4. በእሥራኤል ውስጥ አንድ አይሁዳዊ አይሁዳዊ ላልሆነ ሰው ቢሸጥ በኢየሴልዩ ዓመት ነፃ የመውጣቱ መመሪያ ለእርሱም ይሠራል።

5. አንድ ሰው እራሱን እንደ ባሪያ ቢሸጥ የቅርብ ዘመዱ መልሶ ሊገዛው ይገባል። ወይም ደግሞ ባሪያው በቂ ገንዘብ ካገኘ ሁሉ ነፃነቱን የመግዛት መብት ነበረው። የሚከፍለው ክፍያ የሚተመነው የኢየሴልዩ ዓመት ሲደርስ በሚቀሩት ዓመታት ተገምቶ ነው።

እግዚአብሔር እነዚህን ሕግጋት የሰጠው ለምንድን ነው? እነዚህ ሕግጋት እግዚአብሔር እኩል የሆነ ኅብረተሰብ እንዲፈጠር የተገለገለባቸው ናቸው። ሀብታሞች በድሃ ሰዎች ጉልበት እንዳይጠቀሙና ድሃው ሁሉ ነፃነቱንና ንብረቱን እንዳይነፈግ እግዚአብሔር ጥንቃቄ ያደርጋል። እነዚህ ሕግጋት ባይኖሩ ድሃው እየደነዩ ሀብታሙ ደግሞ እየበለጸገ ነበር የሚሄደው።

ፍቅር የማሳየቱ ነገር በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ያለግጽረጥ ተጠቅሷል። ሀብታሙ ወይም የኑር ዕድለኛው በድህነት ያለውን ወይም ቀን የጣለውን ሰው እንዲንከባብር ተነግሮታል። ስለዚህም ችግር ላይ በወደቀው ወንድሙ መጠቀም የለበትም፤ በምትኩ ግን በፍቅር ተነሣሥቶ ሊረዳው ይገባል። (ከቁጥር 35-38)። መሬታቸውንና እራሳቸውን ለባርነት አሳልፈው ለመስጠት የተገደዱ ሰዎች በየዋህነትና በደግነት ሊገኙ ይገባቸዋል። እግዚአብሔር ጻድቅ እውነተኛና ለእኛ ያለውን ፍቅር የሚያሳይ እንደሆነ ሁሉ እኛም ፍቅር በማሳየት ብዙ ገንዘብ ከመፈለግ ይልቅ እርስ በእርሳችን እውነተኛና ጻድቃኖች ልንሆን ይገባናል።

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከዚህ ምዕራፍ እግዚአብሔር ለድሆች ስለሚሰጠው እንክብካቤ የምንማረው ነገር ምንድን ነው?

ለ) ከእነዚህ ምዕራፎች በመነሳት እግዚአብሔር ደሃ የሆኑ ሰዎችን እንዴት እንድናያቸው ነው የሚፈልገው?

ሐ) እግዚአብሔር የሰጠንን ሥጋዊ በረከቶች እንዴት እንድንጠቀምባቸው ነው የሚያስተምረን?

አምስተኛ ቀን፡ -

የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስና ለሳምንታዊው ስብሰባ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊው ስብሰባ

1. ሳምንታዊው የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ክለሳ
4. የውይይት ጊዜ

- ሀ) 1. አሁኑኑ ክብሉ ዜዳኑ ሰንበት ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው?
2. የሚለያየውስ እንዴት ነው?
3. ምን ዓይነት እውነታዎችን ነው ልንማር የምንችለው?

4. ከቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉ ምዕመናን እነዚህን እውነታዎች በደንብ ለመከተል ሲሉ መቀየር ያለባቸው ነገሮች ምንድን ናቸው?

- ለ) 1. ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚያመለክቱት የትኞቹ በዓላት ናቸው?
2. ከእነዚህ በዓላት ልንማረው የምንችለው የበዓል አከባበርና በአምልኮ ሥርዓታችን ውስጥ ልናስገባቸው የምንችላቸው ምን ዓይነቶቹ መመሪያዎች ናቸው?

ሐ) 1. ክርስቲያኖች ብዙ ጊዜ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ የሚጠሩት እንዴት ነው?

2. እግዚአብሔር ስሙን የሰደበ እንዲገደል ያዘዘው ለምንድን ነው?

3. የእግዚአብሔርን ስም እንዴት አድርገን መጠቀም እንዳለብን ነው ይህ የሚያስተምረን?

ሐ) የዘመኑ መንግሥታት በዓመተ-ሰንበትና በኢዮቤልዩ ዓመት ላይ የተሰጡትን መመሪያዎች ቢጠቀሙ ዓላማችን ጥሩ የመናሪያ ቦታ ሊያደርጓት የሚችሉት እንዴት ነው?

5. ጸሎት

ትምህርት ስምንት

አሪት ዘሌዋውያን ከምዕራፍ 26-27

የመጀመሪያው ቀን፡ -

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 26

በዚህ ሳምንት የአሪት ዘሌዋውያንን የመጨረሻዎቹን ሁለት ምዕራፎች እናጠናለን። ከዚህ በኋላ ደግሞ በአሪት ዘሌዋውያን ውስጥ ያጠናናቸውን ዋና ዋና እውነታዎች እንከልሳለን።

እንደ ማንኛውም የጥንት ቃል ኪዳን ይህ የሲና ቃል ኪዳን የሚጠናቀቀው ትዕዛዙን ለሚጠብቁ ሁሉ በሚገኘው በረከትና በማይጠብቁት ላይ በሚመጣው ቁጣ ነው። (አሪት ዘ.አት 23፡25-33፤ ዘዳግ.28) አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 26 እሥራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ከጠበቁ የሚያገኟቸውን በረከቶች ዝርዝር ይዟል። ሆኖም በአሪት ዘሌዋውያን የሚገኘውን ትዕዛዝ ንቀው ካልጠበቁት የሚያጋጥማቸውንም ቅጣት አካትቷል።

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 26 አንብብ።

1ኛ ጥያቄ፡- በአሪት ዘሌዋውያን 26፡1-2 የተሰጡት ለየት ያሉ ትዕዛዞች ምንድን ናቸው? በአሪት ዘሌዋውያን የተሰጡትን ብዙዎቹን ትዕዛዞች አጠር ባለ መልክ የሚያካትቱ ናቸው ልንል የምንችለው እንዴት ነው?

2ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር የሰጣቸውን ትዕዛዞች ከጠበቁ የሚያገኟቸውን የተለያዩ በረከቶች በዝርዝር ጻፍ።

3ኛ ጥያቄ፡- የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ካልጠበቁ የሚቀበሏቸውን የተለያዩ ቅጣቶች በዝርዝር ጻፍ። እነዚህ ቅጣቶች በእሥራኤል ታሪክ ውስጥ እንዴት እንደተፈጸሙ የሚገልጽ ምሳሌ ስጥ። (ለምሳሌ 2ኛ ነገ.24፡1-15)

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 26፡ የሚጀምረው እሥራኤላውያን በእግዚአብሔር ለመባረክ ከፈለጉ ሊጠብቁቸው የሚገባቸውን ዋና ዋና ትዕዛዞች በሚያጠቃልሉ ቁጥሮች ነው። (ከቁጥር 1-2)።